Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. | № 82 (6. 571) | 1988 йил 9 апрель, шанба | Баҳоси 3 тийин

XIX

Янгиланиш йўлидан

Жадал суръатда

✦ Тошкент тўқимачилик комбинатида ишлаб чиқаришни модернизация қилиш ишлари жадал суръатда олиб борилмоқда. Биргина шу йилнинг ўзида корхонада тўқув дастгоҳларининнинг АТПР —100—4 ва АТПР — 120—4 маркалисидан 450 та, П— 75—5М6 маркали йигирув машиналаридан 100 таси монтаж қилиниб ишга туширилади. Шунингдек, пардозлаш фабрикасида безак туширувчи «СТОРК» маркали машиналардан 3 таси, йигирув фабрикасида эса Р—168—3 маркали пиликлаш машиналари монтаж қилиниши кўзда тутилмоқда.

✦ «Главташкентстрой»нинг 2-уйсозлик комбинатига қарашли 4-монтаж бошқармаси коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақада Т. Ким бошлиқ комплекс бригадаси аъзолари пешқадам ўринлардан бирини эгаллаб келишмоқда. 35 кишидан иборат бу аҳил коллектив хўжалик ҳисоби асосида меҳнат қилаётир. Улар март ойи топшириқларини 60 минг сўм ўрнига 67 минг 300 сўмликка ошириб бажардилар.

Зарбдорчасига ишлаётган коллектив шу кунларда «Қизил шарқ» массивида қад ростлаган 24-турар жой биносини фойдаланишга тахт қилиб қўйишди. Бу 9 қаватли турар жой биноси катта оилаларга мўлжалланган. Ҳар бир квартирада шинам ойнаванд лоджия бор.

Бу ерда пардозлаш ишларини 2-пардозлаш трестининг пардозловчилари олиб боришди. Бинонинг ташқи безаги заводда тайёрланган ранг-баранг гулли панеллардан иборат бўлиб, янги массивга кўркамлик бахш этиб турибди.

ОДАМЛАРГА ҒАМХЎР ВА МЕҲРИБОН БЎЛАЙЛИК

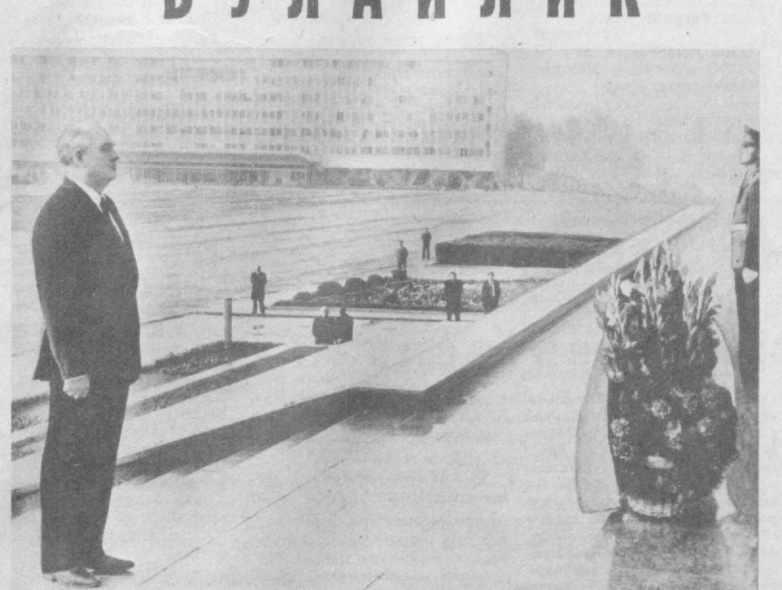

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйиш маросимида.

ТОШКЕНТ, 8 апрель. (ТАСС махсус мухбирлари). М. С. Горбачевнинг Ўзбекистондаги бугунги иш программаси В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйиш маросими билан бошланди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари шу ердан шаҳарнинг ишчи районига йўл олди. «Алгоритм» заводи ишлаб чиқаришини синчиклаб ўрганиш, корхона меҳнаткашлари билан суҳбат салкам икки соат давом этди.

Бош секретарь мутахассислар билан учрашувларнинг бирида мамлакатимиз ҳисоблаш техникасини ривожлантириш бутун халқ хўжалиги комплексидаги биринчи даражали вазифадир, деб таъкидлади. 2000 йилга бориб биз электрон техника ишлаб чиқаришни ўн баравар кўпайтиришимиз зарур, деб таъкидлади у. Улуғвор планларимиз реалдир, чунки илм-фанимиз катта ютуқларни қўлга киритган. Эндиликда қувватлар, кадрлар керак. Машинасозлик, бошқа тармоқлар ходимлари янги техника талаб қилиб, электрончиларнинг ҳоли-жонига қўйишмаётгани қувончлидир. Демак, жамиятимиз аҳли ана шу соҳани ривожлантириш жуда зарур эканлигини тушуниб турибди. Шу энг муҳим ишда сизга муваффақиятлар тилайман, ўртоқлар.

М. С. Горбачев цехдан чиқаётганида уни ёш ишчилар, инженерларнинг катта гуруҳи кутиб олди.

Бош секретарь уларга мурожаат қилиб, келажагингиз порлоқ, деди. Биринчидан, сиз ёшсиз, менга айтишларига қараганда, корхона ходимларининг ўртача ёши 28 да. Иккинчидан, сиз ҳозир ҳисоблаш техникасидек саноатнинг олдинги маррасида меҳнат қилмоқдасиз. Бу, албатта, мароқли ишдир. Айниқса ёшлар учун қизиқарлидир. Мен заводга ўзбек қизлари келишганини кўрдим, бу яхши. Ҳали яқингача улар бундай меҳнатга дурустроқ меҳр қўйишмаган эди, ахир, қаторингизда, русларни ҳам, украинларни ҳам кўриб турибман...

Овоз: Корхонамиздаги меҳнаткашларнинг 40 проценти руслар, 35 проценти ўзбеклар, 15 проценти украин ва белоруслардир, жами 40 миллат ва элатнинг вакиллари бор.

М. С. Горбачев: Хуллас, интернационал коллектив денг. Бу яхши. Мамлакатимиздаги барча халқлар бир-бирлари билан мустаҳкам боғлиқ. Масалан, Ўзбекистонни олайлик. Бу республика бутун мамлакатга маҳсулот етказиб беради ва ўзи ҳам ҳамма жойдан маҳсулот олади, олганда ҳам юборганига қараганда кўпроқ маҳсулот олади.

Овоз: Бизда меҳнатсиз даромадларга яшайдиганлар, жўнроқ айтадиган бўлсак, чайқовчилар бор.

М. С. Горбачев: Моллар тақчил бўлса, бундай одамларнинг «омади» келади. Ҳозир, қайта қуриш чоғида биз оммавий истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун кўп иш қилмоқдамиз, соғлиқни сақлаш, маориф соҳаларини, енгил саноатни ривожлантирмоқдамиз. Буни ўзингиз ҳам сезиб турибсиз, деб ўйлайман.

Биз ҳар бир одам ишга яхши кайфият билан боришини истаймиз. Фақат яхши кайфият билан боришини истаймиз. Экономика ўсиб бораверганди сайин турмуш муаммолари ҳал бўлаверади. Қайта қуриш, бутун экономикани янги изларга солиш, хўжалик юритишнинг янги методларига, янги техникада ишлашга ўтиш сўзсиз муайян вақтни олади. Ҳамма нарса мўл-кўл бўлиши, ҳаёт янада фаровон бўлиши учун, қайта қуришни янада авж олдиравериш керак. Ўртоқлар, барча ишни одам, унинг ишга масъулият билан муносабатда бўлиши, унинг истеъдоди ҳал қилади. Хуллас, ёш дўстлар, ғайрат қилаверинг, сиз республиканинг, бутун мамлакатнинг суянган тоғисиз. Сиз эл-юртнинг эҳтиёжлари ва ташвишларига ҳамдам бўлиб яшайверинг. Кекса авлодлар эса ҳамиша сизга ёрдам бераверадилар. Сизларга ҳамма эзгу орзуларингиз рўёбга чиқишини тилайман.

М. С. Горбачевга КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов ҳамроҳ бўлдилар.

* * *

М. С. Горбачев заводдан қайтиб келганидан кейин республиканинг раҳбар ходимлари билан суҳбатлашди.

* * *

Куннинг иккинчи ярмида М. С. Горбачев Тошкентдан Москвага жўнаб кетди.

Аэропортда уни Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари, бошқа ўртоқлар кузатиб қолдилар.

* * *

КПСС Марказий Комитети Бош секретари шу куни Москвага қайтиб келди. Э. А. Шеварднадзе у билан бирга келди.

(ТАСС).

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев «Алгоритм» заводида.
(ТАСС — ЎзТАГ телефотолари).

16 апрелда коммунистик шанбалик ўтказилади

Чинакам байрамга айланади

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 118 йиллик юбилейи шарафига Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ташаббусни чинни заводи ишчи-хизматчилари ҳам якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар. Улар ихтиёрий меҳнат байрами кунида одатдаги иш кунлардагига нисбатан кўп ва сифатли маҳсулот тайёрлаш тадбирларини кўришяпти.

Завод цехлари ва ишлаб чиқариш участкалари шу куни эрталабданоқ байрам тусини олади. Мингдан зиёд ишчилар ўз иш жойларини эгаллаб, маҳсулот тайёрлаш билан банд бўлишади. Уларнинг зарбдорона меҳнатлари эвазига жами 48 минг сўмлик чинни буюмлар ишлаб чиқарилади. Қолаверса, минг сўмлик халқ истеъмол моллари ҳам тайёрланади. Ишлаб чиқаришда банд бўлмаган 560 хизматчи ва инженер-техник эса корхона атрофида ободонлаштириш-кўкаламзорлаштириш ишлари билан машғул бўлишади.

Шанбалик куни чиннисозлар ўн иккинчи беш йиллик фондига 6 минг сўм ўтказишади.

Сантехниклар аҳди

«Ташсантехгазмонтаж» трестининг 2-монтаж бошқармасига қарашли Тўлқин Ҳасанов бошқараётган бригада азаматлари ҳам москваликларнинг доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 118 йиллигига бағишлаб коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ташаббусига биринчилар қатори қўшилишди.

Аҳил коллектив меҳнат байрамини қувончли натижалар билан нишонлаш учун тегишли тадбирлар белгилаб олишган. Шу куни бригада аъзолари Юнусобод массивида бунёд этилган 270 ўринли турар жой биносида водопровод, канализация, иситиш тармоқларига оид ишларни амалга оширишади.

Бригада аъзолари шанбаликда ҳар қачонгидан унумли иш юритадилар. Бинокорларнинг шу кунги меҳнатларидан тушган иш ҳақининг ҳаммаси ўн иккинчи беш йиллик фондига ўтказилади.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

Ягона сиёсий кун

Жадаллаштириш ва янгиланиш йўлидан

Ўзбекистон бутун мамлакат билан биргаликда қайта қуришнинг янги босқичига қадам қўйди. Бу босқичнинг асосий мазмуни совет жамиятини янада демократиялаш ҳамда туб иқтисодийислоҳотни амалда рўёбга чиқаришдан иборат. 8 апрель куни Ўзбекистонда бўлиб ўтган Ягона сиёсий кунда республикада бунёд этилган иқтисодий ва маънавий потенциални қандай қилиб тезроқ амалга ошириш учун нималар қилиш зарурлиги ҳақида гапирилди. Ягона сиёсий кун область, шаҳар ва район партия комитетлари белгилаб берган тематика асосида ўтказилди.

Сиёсий кун қатнашчиларининг диққат-эътибори КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Ўзбекистон меҳнат коллективлари намояндалари билан учрашуви чоғида бўлиб ўтган суҳбатлар мазмунига қаратилди. Суҳбатда бўлажак ишларнинг асосий йўналишлари, етилган муаммоларни ҳал этишга янгича ёндашувлар белгилаб берилган.

Масалан, Янгийўл меҳнат коллективларида «Ленинчасига яшайлик, ишлайлик ва курашайлик», Оққўрғонда — «СССР халқлари дўстлиги — умумий мулкимиз» мавзуида суҳбатлар ўтказилди. Тошкентда сайлаб қўйиладиган партия, совет органларининг вакиллари, хўжалик раҳбарлари ўзларининг қайта қуришда қандай иштирок этаётганликлари ҳақида гапириб бердилар.

Докладчилар саноат корхоналари, қурилишлар, колхозлар ва совхозлар, илмий муассасалар ва ўқув юртларида сўзга чиқиб, ишлаб чиқаришни интенсивлаш, хўжалик юритишнинг янги методларини жорий этиш, социал вазифаларни ҳал қилиш, социал адолат принципларини қарор топтириш йўллари ҳақида гапирдилар. Республикадаги маънавий-психологик муҳитни соғломлаштириш, салбий ҳодисаларга қарши кураш экономикада баъзи ижобий силжишларни сезиларли қилиб қўйганлиги таъкидланди.

Докладчилар юз бераётган ўзгаришларнинг муқаррарлигини таъкидлаб ўтдилар. Партия олдимизга қўйган вазифаларни ҳал қилиш учун барча меҳнат коллективларида ижодкорлик кайфиятини вужудга келтириш, одамларга нисбатан юксак талабчанликни қўллаб-қувватлаш, меҳнат интизомини ва технология интизомини мустаҳкамлаш, демократия ва ошкораликни кенгайтириш, меҳнаткашларни ҳаётнинг ҳамма соҳаларини янгилаш жараёнларига фаолроқ жалб этиш зарур.

Бошқаришни демократиялаш, хўжалик ҳисоби, ўзини ўзи пул билан таъминлаш резервларини ишга солиш, дейишди докладчилар, ҳаддан ташқари катта бошқарув системасидан, бюрократизмдан қутилишга, хўжалик фаолиятидаги, социал соҳани ривожлантиришдаги катта камчиликларни тезроқ бартараф этишга имкон беради.

Ягона сиёсий кунда Бутуниттифоқ ленинча Коммунистик шанбаликка тайёргарлик кўриш билан боғлиқ бўлган масалалар муҳокама қилинди. Бу шанбалик В. И. Ленин туғилган куннинг 118 йиллигига бағишланади. Докладчилар жуда кўп саволларга жавоб қайтардилар.

Ягона сиёсий кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, республика Компартияси Ревизия Комиссиясининг аъзолари, область, шаҳар, район партия комитетларининг секретарлари, сайлаб қўйилган бошқа органларнинг аъзолари, совет ва жамоат ташкилотларининг, республика министрликлари ва идораларининг раҳбарлари меҳнат коллективлари ҳузурида сўзга чиқдилар.

(ЎзТАГ).

Афғон дўстларнинг буюртмасига биноан

Контейнерларга: «Ҳайратон, Афғонистон» деб ёзиб қўйилган. Тошкентнинг «Подъемник» заводида яхши таниш ана шу адресга ўн тонналик бешта кран жўнатилди. Шу билан жанубдаги қўшни буюртмаси муддатидан илгари бажарилди.

Ўзбекистон пойтахтининг энг яхши корхоналаридан бири — «Подъемник» Афғонистон фирмалари билан кўпдан бери ҳамкорлик қилиб келади. Шу беш йилликда уларнинг буюртмаларига мувофиқ неча ўнлаб ҳар хил кранлар ортиб жўнатилди. Бу машиналар ғоятда серунум, пухта ва ишлатилиши осондир. Фирмаларнинг фикри шундай.

Тошкентнинг кўпгина заводлари ва фабрикалари шу кунларда Афғонистон Республикасининг буюртмаларини бажаряпти. Масалан, тажриба-механика заводида қирқ тонналик пресслар тайёрлашга киришилди. «Компрессор» заводи қурилиш индустриясининг қурилишлари ва корхоналарида ишлайдиган пневмотранспортларни таъминлаш машиналарини жўнатишга тайёрламоқда. «Таштекстильмаш» заводи Афғонистоннинг ип йигириш фабрикаларини машина-ускуналар билан жиҳозлашда ёрдам бермоқда.

Ўзбекистон маданият фонди активлари билан суҳбат

ТОШКЕНТ, 8 апрель. (ЎзТАГ). Р. М. Горбачеванинг Ўзбекистон маданият фонди намояндалари билан бугун бўлиб ўтган учрашуви чоғида қайта қуриш пайтида тузилган жамоатчилик ташкилоти — Совет маданият фондининг вазифалари ва фаолиятининг асосий йўналишлари тўғрисида гапирилди. Фонд фаолияти, деб таъкидланди учрашувда, меҳнаткашларнинг Ватанимиз ва жаҳон маданияти хазиналаридан тўлароқ баҳраманд бўлишига, одамларнинг эстетик, ватанпарварлик ва интернационал тарбиясига, гражданларда умуммиллий маданий бойликни кўпайтириб бориш туйғусини камол топтиришга ёрдам бериши керак.

Учрашув қатнашчилари, миллий маданиятларнинг бир-бирини бойитишига ёрдам беришни, маънавий ҳаётда интернационализмни қарор топтиришни, СССР халқлари қардошларча дўстлигини мустаҳкамлашни фонд фаолиятининг муҳим соҳаси, деб ҳисоблашаётганликларини айтишди. Ўзбекистон маданият фонди бундан қарийб бир йил муқаддам тузилган эди. Аммо фонд фаолиятининг дастлабки натижалари ҳозирнинг ўзидаёқ сезилиб турибди. Тошкентда бунёд этилаётган болаларни эстетик тарбиялаш маркази учун Ўзбекистон рассомлари асарларининг коллекцияси тўпланди, маданият арбобларининг болалар уйлари тарбияланувчилари билан учрашувлари ўтказилмоқда, бадиий буюмларнинг «ким ошди» савдолари уюштирилмоқда. Хайрия кечалари ва концертлар ўтказишдек янги анъана қарор топмоқда.

Маданият системасида ўз ўрнини топиш, меҳнаткашларнинг тарих ва маданият бойликларига қизиқишини ошириш, миллий халқ ижодкорлиги анъаналарини асраб-авайлаш ва ривожлантириш — фонднинг олижаноб мақсадлари ана шундайдир. Маданият фонди ўзининг бутун фаолияти билан янги сиёсий муҳитни қарор топтириши лозим, деб таъкидлади Р. М. Горбачева. Кенг халқ оммаси билан чинакамига дўст бўлиш учун жойларда олиб бориладиган ишларнинг ўзига хос шакл ва усулларини қидириб топиш керак. Бу мамлакатдаги барча маданий ишларни қайта қуришга ёрдам беради.

Ҳужжатлар тўплами

«КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Югославия Социалистик Федератив Республикасига қилган визити. 1988 йил 14—18 март» тўплами босмадан чиқди.

Тўпламга М. С. Горбачевнинг Белград, Любляна, Дубровникдаги расмий зиёфатларда, ЮСФР раҳбарлари ва скупшчинаси делегатлари билан, Иво Лола Рибар номли машинасозлик бирлашмаси коллективи вакиллари билан учрашувларда сўзлаган нутқлари киритилган. Китобда Совет — Югославия Декларациясининг тексти, расмий дўстона визитга оид бошқа ҳужжатлар ва материаллар берилган.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

Алло, редакциями?

33-57-02
32-55-35

«Ишончли мулоқот»

ҲУРМАТЛИ ОҚШОМХОНЛАР!

«Тошкент оқшоми» газетаси редакцияси қошида ташкил этилган «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ»нинг телефон орқали навбатдаги учрашуви **11 апрель, душанба куни соат 10 дан 12 гача, сўнг соат 14 дан 16 гача** бўлади.

Саволларни назарда тутинг.

1. «ОҚШОМ» ГАЗЕТАСИ САҲИФАЛАРИДА ҚАЙСИ МАҚОЛАЛАР СИЗГА МАНЗУР БЎЛДИ. НИМА УЧУН!

2. ГАЗЕТАДА БОСИЛГАН МАТЕРИАЛЛАРНИНГ ҚАЙСИЛАРИДАН КЎНГЛИНГИЗ ТЎЛМАДИ. БУНГА САБАБ!

3. СИЗНИ КЎПРОҚ ҚАНДАЙ МАЗМУНДАГИ МАҚОЛАЛАР ҚИЗИҚТИРАДИ!

Телефонда ёки хатда айтилган фикрларингиз исм-фамилиянгиз кўрсатилган ҳолда газетанинг ЧОРШАНБА сонида эълон қилинади. Сиз истаган мавзудаги мақолалар икки ҳафта давомида тайёрланиб, газета саҳифасида ёритилади. «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ» суҳбатида **11 апрель, душанба куни «Тошкент оқшоми» газетасининг ходими Ҳамид Икромов** навбатчилик қилади.

Ҳурматли оқшомхон дўстлар! Бизга телефон қилган пайтингизда ва хат йўллаганингизда Сизларнинг эътиборингизга ҳавола этилган **уччала саволларга албатта жавоб қайтаришни** унутмаслигингизни сўраймиз.

Бугун Тошкентда Ўзбекистон ССР Олий Советининг ўн биринчи чақириқ саккизинчи сессияси бўлиб ўтмоқда

XIX

Ўнинчи конференция

Жамиятимиз тарихининг бурилиш даврлари ҳар гал партия олдига қайта қуриш вазифаларини қўйиб, уни ҳаёт илгари сурган масалаларнинг ҳал қилиш йўлларини излашни, ҳаёт талабига жавоб берадиган стратегияни коллектив ақл-идрок кучи билан ишлаб чиқишни ва бу билан жамиятни юқорироқ босқичга ўтишини таъминлаб боришни тақозо қилди. Масалан, гражданлар уруши йилларида ижобий роль ўйнаган «ҳарбий коммунизм» сиёсати ва унинг таркибий қисми озиқ-овқат развёрсткаси сиёсати тинч давр учун ҳаракат қилди, деҳқонлар норозилигига сабаб бўлди, ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқига хавф солди, ишлаб чиқариш кучларининг ривожига халақит бера бошлади. Шу боисдан партия X съезди В. И. Лениннинг озиқ-овқат развёрсткасини натура солиғи билан алмаштириш тўғрисидаги масалани оқилона ҳал қилди. Мамлакатда янги иқтисодий сиёсат — (НЭП)ни амалга оширишга ўтилди. Бу сиёсатнинг аҳамияти ҳақида М. С. Горбачев бундай деди: «Янги иқтисодий сиёсат тўғрисидаги қарор ҳам жуда теран революцион диалектика руҳи билан суғорилган эди, бу сиёсат социализм тўғрисидаги, уни қуриш йўллари ҳақидаги тасаввурлар уфқини анча кенгайтирди... Ҳозир биз Ильичнинг сўнгги асарларига, Лениннинг янги иқтисодий сиёсат ғояларига борган сари тез-тез мурожаат қилмоқдамиз, бу тажрибанинг энг қимматли томонларини, биз учун бугунги кунда зарур бўлган жиҳатларини олишга интилмоқдамиз».

РКП (б) X съезди томонидан эълон қилинган партиянинг сиёсий йўли партия аъзоларининг кўпчилиги томонидан маъқулланди, бу йўл амалга оширила бошланди. Шу билан бирга, янги иқтисодий сиёсат моҳиятини тушуниш ва уни амалга ошириш учун кўп ишларни бажариш лозим эди.

Мана шундай шароитда РКП (б) X Бутунроссия конференцияси 1921 йил 26—28 майда бўлиб ўтди. Бу конференцияда партия ва совет ташкилотларидан 239 делегат — вакиллар қатнашди. Конференция навбатдан ташқари шошилинч равишда чақирилган эди. Унинг кун тартибида иқтисодий сиёсат, озиқ-овқат солиғи, кооперация, молиявий реформа, майда саноат, бошдан кечирилаётган ҳозирги вақтда эсер ва меньшевикларнинг роли, Коммунистик интернационалнинг III конгресси, касаба союзларининг IV съездининг иши тўғрисида ахборот, ташкилий каби қатор масалалар қўйилган эди. Конференция партия асосий диққат-эътиборини янги иқтисодий сиёсатни амалга оширишга, бу соҳада тўпланган тажрибани тўплаш ва умумлаштиришга қаратди. Унинг иши В. И. Лениннинг бевосита раҳбарлиги остида ўтди. Доҳиймиз конференцияни кириш нутқи билан очди ва унда бир неча бор нутқ сўзлади ҳамда резолюция лойиҳаларини тайёрлашда қатнашди.

Конференция арафасида ленинча йўлнинг душманлари янги иқтисодий сиёсатни капитализм олдида таслим бўлиш, коммунистик стратегия ва тактикадан воз кечиш деб тасдиқлашга, капитализмни тиклаш тарафдори эса, хусусий капиталга кенг йўл очиб бериш, уни йирик саноатга ҳам ёйиш, ажнабий капиталга кенг йўл очиш, ерни олди-сотди қилишга рухсат беришга уриндилар. Партия ичида янги иқтисодий сиёсатни нотўғри талқин этувчилар ҳам бор эди. Бундай шароитда «партия иқтисодий сиёсатини муҳокама қилиш шу қадар зарур бўлиб қолдики, натижада конференцияни муддатидан илгари чақиришга қарор қилинди». Конференцияда В. И. Ленин «Озиқ-овқат солиғи тўғрисида» доклад қилди. У НЭПнинг асосий ғояларини ривожлантирди, бу масалада буржуа ва оппортунистик қарашларни фош қилиб ташлади. В. И. Ленин партиянинг асосий сиёсати, хусусан иқтисодий сиёсатини «Ишчилар синфи билан деҳқонлар ўртасида муайян муносабатлар ўрнатишдир... Деҳқонлар жуда кўпчиликни ташкил қилган вақтда, бу ҳолат иқтисодий сиёсатга ва умуман бутун сиёсатга таъсир қилмасдан қололмайди. Олдимизда турган бош масала — бу масала узоқ йилларгача муқаррар равишда асосий масала бўлиб қолади, — бу икки синф ўртасида тўғри муносабат — синфларни йўқотиш нуқтаи назаридан тўғри муносабат барпо қилишдир». В. И. Ленин партия йирик саноатни ривожлантириш вазифаларини унутди деган «ишчи оппозицияси»га зарба берди. У «Ресурсларни мустаҳкамлаш ва социалистик жамиятни барпо қилиш учун ҳақиқий ва ягона база биргина, фақат биргинадир, — у ҳам бўлса йирик саноатдир... Юқори даражадаги йирик саноатсиз умуман социализм тўғрисида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас...», деб таъкидлади. У йирик саноатни тиклаш учун майда саноатни тиклаш, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, зарур озиқ-овқат ва хом ашё запасларига эга бўлиш лозимлигини ишончли тарзда асослаб берди. У НЭП деҳқонларга енгиллик бериш, бу эса, уларни социализмга томон боришни таъминлаш учун зарурлигини кўрсатди.

Конференция «Иқтисодий сиёсат тўғрисида» резолюция қабул қилиб, унда НЭПни тўла ўзлаштириб олиш ва аниқ амалга ошириш, товар айрибошлашни йўлга қўйиш, деҳқонларда экин майдонларини кенгайтириш учун моддий қизиқишни кучайтириш, кооперативга эътибор бериш, молия маблағларидан ва моддий ресурслардан фойдаланиш ишида ҳар бир йирик корхонанинг мустақиллиги ва ташаббусини кенгайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, фан-техника ютуқларидан фойдаланиш, материалларни тежаш, йирик саноатни тиклаш ва электрлаштириш планини амалга ошириш учун етарли озиқ-овқат фондига эга бўлиш вазифалари белгилаб берилди.

Янги иқтисодий сиёсатни амалга ошириш агитация ва пропаганда ишларини кучайтиришни, партия ва совет ташкилотлари ишининг мазмуни ва шаклини ўзгартиришни тақозо қилди. Шу боисдан, В. И. Ленин съездлар, конференциялар, мажлислар амалий ишни умумлаштириш билан шуғулланишлари лозим деб таъкидлади. У «Хўжалик иши — бизнинг умумий ишимиздир. Бу биз учун энг қизиқарли сиёсатдир», деб таълим берди.

Конференция янги иқтисодий сиёсатни амалга ошириш партиявий-ташкилий ишни яхшилашга боғлиқ эканлигини таъкидлаб, РКП(б) X съездида қабул қилинган қарорни бажаришни таъмин этиш учун партия кучларини тўғри тақсимлаш вазифасини ҳам аниқлаб берди. Бу соҳада «Янги ходимларни пастдан юқорига кўтариш билан ва уларни масъулияти камроқ ишдан масъулияти кўпроқ ишга кўтариш билан чамбарчас боғлиқдир», дейилди, кадрларни ҳисобга олиш, танлаш ва жой-жойига қўйиш мақсадга мувофиқ, планли тарзда амалга ошириш, ходимларнинг масъулиятини ошириш, маҳаллий тажрибаларни умумлаштириш, масъул инструкторлар ролини ошириш каби вазифалар белгилаб берилди.

В. И. Ленин конференция ишига якун ясаб, Советлар мамлакатидаги хўжалик вазифаларининг ҳал қилиниши халқаро аҳамиятга эга бўлажагини таъкидлади: «Ҳозир биз халқаро революцияга асосан ўз хўжалик сиёсатимиз билан таъсир кўрсатмоқдамиз. Ҳеч қандай истисносиз ва ҳеч қандай муболағасиз айтиш мумкинки, ҳамманинг, дунёнинг барча меҳнаткашларининг кўзи Россия Совет республикасига тикилган... Бутун дунё миқёсида кураш шу соҳага кўчирилди. Агар биз бу вазифани ҳал қилсак, — халқаро миқёсда албатта ва узил-кесил ғалаба қозонган бўламиз».

КПСС XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари томонидан ишлаб чиқилган партиямизнинг иқтисодий ва сиёсий стратегияси — мамлакат социал ва иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш, ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларида қайта қуришни амалга ошириш В. И. Ленин илгари сурган стратегик вазифаларни бажаришга, ривожланаётган социализмни турғунлик, кризис олди ҳолатидан чиқаришга, социализмнинг моддий, техникавий, маънавий имкониятларини тўла ишга солиб, уни янги ҳолатга олиб чиқишга, социализмнинг иқтисодий соҳада капитализм устидан ғалабасини таъминлашга, совет халқининг моддий ва маънавий турмушини янада яхшилашга қаратилгандир.

Бу муштарак ишни амалга оширишда партиямиз В.И. Ленин таълимотига, ўзининг ўтмиш тажрибасига, совет халқининг фидокорона меҳнатига таянади.

А. АКРАМОВ,
тарих фанлари доктори.

Ҳаёт ҳикматлари

✦ Икки тоифа одамнинг боши ғамдан чиқмайди: бири — ҳаётини ёмон ишларга сарф қиладиган, иккинчиси — имконияти бўлса ҳам яхшилик қилмайдиган одамлар. Уларнинг ҳаётида хурсандчиликдан кўра хафагарчилик кўп.

✦ Азоб ва исканжага икки хил одам лойиқ: бири — халқни сабабсиз ранжитганлар: иккинчиси — ўринсиз саволлар билан одамларни танг қилиб, берилган жавобларга қулоқ солмаганлар.

✦ Тўрт хил одам эътибордан қолади: ўғриликда шуҳрат қозонганлар; ахлоқсизликда ном чиқарганлар; ёлғончиликда донг чиқарганлар; ақли кам, оғзи бўшлар.

✦ Қуйидаги одамнинг меҳнати зое кетади: бировга эҳсон қилгандан сўнг унга миннат қилганлар, тузалмас дангаса ва ёлғончи одамларни тарбияламоқчи бўлганлар, ўртоқларининг бемаъни суҳбатлари билан фахрланадиганлар, тўғри ва мўмин одамларга ишонмаганлар.

✦ Ҳикмат — битмас ва туганмас хазинадир, харжлаганинг билан у камаймайди, асраганинг билан унга нуқсон етмайди. Ҳикмат шундай либоски, кийганинг билан эскимайди. У ниҳояси йўқ роҳатдир.

✦ Энг буюк яхшилик — саховат ва қўли очиқликдир, энг гўзал вақт дўсту ошнолар билан кечирилган кунлардир, энг комил ақл — бўлиши мумкин бўлган иш билан бўлмайдиган ишни бир-бирдан ажрата билишдир.

✦ Мулойимлик ва софдиллик энг яхши хислатлардандир.

✦ Ақлли одамлар учун дўстликдан азиз ҳеч нарса йўқдир.

✦ Истеъдодли ва иш билармон одам вазифаси кичик, нуфузи оз бўлса ҳам халқ орасида шуҳрат топади.

✦ Хурсандчилик барча учун эшиги очиқ бўлган одамларга насиб бўлади.

✦ Ўзбилармон одам ҳамиша машаққат ичида яшайди.

✦ Шуҳратпарастлик ва мансабпарастликка берилиб иш кўрган одам ақлли ҳисобланмайди.

✦ Аччиқ бўлса ҳам одам фойдали дорини ичади.

✦ Ўз ёмонлигини ниқоблаган, ҳийла ишлатиб, ўзини яхши кўрсатган, зоҳиран ўзини халққа хайрихоҳ қилиб кўргазиб юрган одам, албатта эртами, кечми қилмишларининг ажрини кўради.

✦ Ёмонга қўшни бўлган одам, денгиз сайёҳига ўхшайди: у ғарқ бўлишдан қутулса ҳам қўрқувдан қутула олмайди.

✦ Хасадчи ҳамиша бировнинг шодлигидан ғамнок, роҳатидан аламнок бўлади.

Тўпловчи:
Аълам РИСҚИЕВ.

Баҳор билан суҳбат

Боққа кириб бир кун тонг наҳор
Кўзим яшнаб, аста сўрадим:
Сеҳринг шунча зўрми, айт, баҳор,
Навдаларни гулга ўрадинг?
Бу гулларни олгансан қайдан,
Ёки бағринг гулга тўлганми?
Олиб келиб олис бир жойдан,
Беладингми суюб ўлкамни?
Гуллар она ер саховати,
Мен сийпалаб кўзини очдим.
Тарк этолмай ҳеч одатини,
Еллар исин таратиб қочди.
Гўзал баҳор, нопармон гуллар.
Мен юртимнинг эрка гулиман.
Ҳали қанча тенги йўқ гулзор
Яралади менинг қўлимда.
Кел, гулбаҳор, қулоқ тут бир он,
Шундайин бир аҳдимиз бўлсин:
Тўрт фасл ҳам яшнасин хандон,
Олам фақат чеҳрамдек кулсин.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Телетайп лентасидан

⊙ **НЬЮ-ЙОРК.** Халқаро ҳамжамиятнинг Нью-Йоркдаги қароргоҳида чоршанба куни БМТ Намибия кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис қатнашчилари ЖАР ирқчилари босиб олган территориянинг мустақиллигига эришиш лозим бўлган БМТ ана шу муҳим органининг келажакдаги фаолиятига оид масалаларни кўриб чиқдилар.

Жануби-Ғарбий Африка халқ ташкилоти (СВАПО) вакили Моника Нашанди мажлисда сўзга чиқиб, Намибия халқининг миллий озодлик йўлидаги кураши билан кенг халқаро бирдамлик билдирилаётганлиги учун миннатдорчилик изҳор қилди. Претория ирқчилик режимининг шафқатсиз жазо чораларига қарамай СВАПО Намибиянинг мустақиллигига эришишга азму қарор берган, деди у.

⊙ **БОНН. Германия социал-демократик партиясида бундестаг депутати Аль-Брехт Мюллер марказий Европада химиявий қуролдан холи зона вужудга келтириш тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватлаб чиқди. Бу таклифни амалга ошириш, деди у «Парламентариш-политишер пресединст» матбуот бюллетени мухбири билан суҳбатда, — ана шу оммавий қирғин қуролидан, хусусан АҚШ армиясига қарашли заҳарловчи ҳарбий моддалар сақланаётган катта омборлари жойлашган Рейнланд-Пфальц ўлкасини халос қилишга кўмаклашган бўлур эди. Парламент аъзоси ГФР ҳукуматининг Вашингтондан ана шу қуролни Ғарбий Германия территориясидан мумкин қадар тезроқ олиб чиқиб кетишни талаб қилишга даъват этди.**

⊙ **НЬЮ-ЙОРК.** БМТ Бош секретари Перес Де Куэльяр Африка бирлиги Ташкилотининг раиси Замбия Президенти Кеннет Каунда билан учрашиш учун 8 апрель жума куни Брюсселга жўнаб кетди, деб хабар қилди БМТ бош секретарининг вакили. Музокаралар БМТ билан Африка Бирлиги Ташкилотининг Ғарбий Саҳрои Кабир масаласини бартараф этиш йўлида биргаликда сарфлаётган куч-ғайратлари доирасида ўтказилади.

⊙ **ГАВАНА. Коста-Рика қонун чиқарувчи мажлисининг биринчи секретари Антонио Так-Сан Лам Коста-Риканинг социалистик Куба билан дипломатия муносабатлари ўрнатиши кераклигини айтди. У Коста-Рика парламент делегациясининг озодлик оролига қилган визитига якун ясаб, «Гранма» газетаси мухбири билан суҳбатда шундай деди.**

«Бу ерда биз Кубанинг реал воқелигидаги кўп нарсани кўрдик ва билиб олдик, булар иккала мамлакатимиз мавжуд идеологик ва бошқа ихтилофларга қарамай, тинчлик ва дўстликда яшаши мумкинлигидан далолат беради, — деб таъкидлади Антонио Так-Сан Лам. У социалиситк давлатнинг халқ соғлиқни сақлаш ишини ва маорифини ривожлантиришда эришган ютуқларига юксак баҳо берди.

Монголия Халқ Республикасида

СССР ёрдами билан

Улан-Батор шаҳри чеккасида янги объект-карьер ва майдалайдиган заводнинг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Унинг лойиҳа қуввати йилига тўрт юз минг куб метр қум ва шағал қазиб олиш ва саралашга мўлжалланган карьер ва завод Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилди. Мазкур объектнинг тўла ишга туширилиши Монголия пойтахтида қурилиш индустриясини янада ривожлантириш учун имконият яратади.

Тадқиқот маркази очилди

Улан-Баторда монгол ревсомоли раҳномолиги ишлайдиган ёшлар проблемалари билан шуғулланувчи илмий-тадқиқот маркази очилди. Бундай марказга зарурат анча илгари етилганди. Мамлакат аҳолисининг 80 проценти 35 ёшгача бўлган кишилар эканлигини айтишнинг ўзи бунга етарлидир. Марказнинг вазифаси — ёшларга оид мавжуд муаммоларни ўрганиш, уларнинг сабаби ва социал негизини очиш ҳамда бу муаммоларни ҳал қилиш борасида ёшлар ташкилотларига маслаҳат ва тавсиялар беришдан иборат.

Янги сейсмик станция

Мамлакатда янги, тўққизинчи сейсмик станция Монголия Халқ Республикаси Убсунур аймоғининг маркази — Улангом шаҳри чеккасида иш бошлади. Ҳозирги замон асбоб-ускуналари сейсмик активлик зонасида жойлашган Монголияда тез-тез содир бўлиб турадиган ер қобиғининг энг кучсиз силкинишларини ҳам илғаш имконига эга. Янги станция МХР территориясининг ғарбий қисмидаги ер қобиғи кичик силкинишларини назорат қилиш ва рўйхатга олиш имкониятини беради.

Билим юртининг ярим асрлик юбилейи

Улан-Батор музика-хореография билим юрти ташкил этилганлигига 50 йил бўлди. Билим юрти ташкил этилганидан буён ҳозир мамлакатнинг турли маданият ва санъат муассасаларида муваффақиятли ишлаётган уч мингдан ортиқ музикачи, қўшиқчи ва раққосаларни тайёрлади. Билим юрти муҳим санаси муносабати билан МХР Буюк халқ хурали Президиуми Фармонига кўра «Алтан гадас» («Қутб юлдузи») ордени билан мукофотланди.

Бир одам олти кишига қарши

Монголия телевидениеси шу йилдан бошлаб кўпсонли томошабинларнинг илтимосига биноан 70-йиллар охирида анчагина шуҳрат топган, лекин экрандан тушиб қолган «Бир одам олти кишига қарши» деган кўрсатувни қайтадан бошлади. Эшиттириш вақтида телетомашабин рақобатлик қилаётган олти кишидан иборат билимдонлар командаларига савол беради, жавоб эса бир минутлик муҳокамадан сўнг берилиши керак. Биринчи эшиттиришда МХР Фанлар академиясининг ёш ходимлари ва Монголия Давлат университети студентлари учрашишди. Учрашув 3:3 ҳисоби билан тугади.

Студент қизнинг муваффақияти

Дрездендаги Техника университетини битирувчи-студенти, мўғул қизи М. Энхмандах олий маълумот ҳақидаги диплом билан бирга иқтисод фанлар кандидати дипломини ҳам олди. Аттестацион комиссия унинг «Тўқимачилик саноатида технология жараёнларини бошқариш ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш» деган диплом ишини ана шундай баҳолади. М. Энхмандах — Дрезден университетида хорижий студентлар орасида бундай муваффақиятга эришган биринчи студент ҳисобланади.

Қор одамни излаб

«Худулмур» газетасининг ёзишича, Р. Равжир Моңғолиянинг Олтой тоғларида қор одамни (монгол тилида «алмас») 1340 кун излаган.

— Ҳар бир киши ўз кўзига ишонади. Мен аминманки, одамсифат жонзот — алмас Монголиянинг Олтой тоғларида бор, — дейди у.

Р. Равжир 1973 йилнинг ёзидан то 1977 йилнинг баҳоригача Монголиянинг жанубида жойлашган тоғларда бўлган. У уч маротаба узоқдан қор одамни кўрган. 30 мартадан ортиқ унинг изларини суратга олишга муваффақ бўлган, бундан ташқари алмас ҳақида бир қанча кишиларнинг оғзаки гапларини тўплаган.

... 1973 йилнинг 1июли. Равжир группаси овчилар ҳамда йўл кўрсатувчилар билан бирга Толбо Баян-Улэгейск аймоғида жойлашган Хушиглэн тоғ этагида бўлишган. Улар тоққа кўтарилишаётган вақтда доимий қор ётадиган ерга етишгач, нам ерда иккита оёқнинг катта изларини кўришган. Изларнинг узунлиги 33,5 сантиметрни, кенглиги эса 13 сантиметрни ташкил этарди.

1975 йилнинг март ойида Кобдоск аймоғидаги тоғларда қидирув ишларининг 8 иштирокчиси пистирмада ўтиришарди. Бир куни кечаси кимдир гугурт чақди, шу пайт ҳуштакка ўхшаш товуш эшитилди, юқоридан тошлар кўчиб туша бошлади. Дурбин орқали қарашганда, улар одамсифат жонзотни кўришган. У ердан алланарсани олиб, оғзига солганча тош устида ўтирарди. Бу уни суратга туширишга имкон берган.

АПН мухбирлари ахборотлари асосида материалларни Д. ЖАЛОЛОВ тайёрлаган.

Фан ва техника янгиликлари

УЛЬТРАТОВУШ ЁНҒИНГА ҚАРШИ

Польша Фанлар академиясининг олимлари муайян частотадаги ва тезликдаги ультратовушдан ёнғинларни ўчиришда фойдаланиш мумкин, деган тахмин тўғри эканлигини исботладилар. Ҳозир ёнғинга қарши курашиш учун мўлжалланган махсус аппаратура яратилмоқда.

СУВ ЎТЛАРИДАН — БЕНЗИН

Шундай бир ҳужайрали сув ўтлари борки, уларнинг 50—70 процент биологик массасини ёғлар ташкил этади. Бир кеча-кундузда улар ўз массасини 1,5 баравар, айрим қулай шарт-шароитларда эса 4 бараваргача кўпайтира олади. Улардан крекинг ва махсус қайта ишлаш йўли билан ёнилғи ишлаб чиқаришда фойдаланиш мумкин. Американлик мутахассислар сув ўтларидан саноат кўламида бензин ишлаб чиқаришга 2000 йилларнинг бошларида киришилади, деб тахмин қилишмоқда.

САВОДХОН КОМПЬЮТЕР

Мазкур компьютер мустақил равишда инглиз тилини ўрганмоқда. Унга 500 сўздан иборат текст ва ана шу текстнинг магнит ёзувини беришганида, даставвал унинг алжирашларидан нима демоқчи эканлигини тушуниш қийин бўлди. Аммо орадан маълум муддат ўтгач у сўзларни аниқ ва тушунарли талаффуз эта бошлади. Компьютер видеоахборотни (босма текстни) ва товуш сигналларини (жонли нутқни) ўзлаштириб, қайта талаффуз этиш қобилиятига эга бўлса ҳам, ўқиган текстни мазмунини тушунишга қодир эмас.

Бу—қизиқ

Ҳид ва мия

Баъзи гулларнинг ҳиди одамга таъсир этиб, унинг мия фаолиятини қўзғатиши ёки тормозлантириши мумкин. Янги косметик воситалар ишлаб чиқариш билан шуғулланувчи «Канебе» фирмаси учун қатор тадқиқотлар олиб борган бир япон физиологи ана шундай хулосага келди.

Тажрибаларнинг кўрсатишича, масалан, ясмин иси мия функциясини баъзан кофедан кўра кучлироқ қўзғатади. Хушбўй гулли лаванда ҳам тетиклаштириш хусусиятига эга. Амалий хулоса шуки, яхшиси эрталаб ишлатиладиган косметик моддаларнинг таркибий қисми ясминдан иборат бўлгани маъқул.

Чекишни ташланг

Мамлакатнинг энг оммавий ижтимоий сиёсий ташкилоти — Югославия меҳнат аҳли социалистик иттифоқининг иттифоқ конференцияси ҳузурида ишловчи Югославия атроф муҳитни муҳофаза қилиш кенгаши олижаноб ташаббус билан чиқди. Кенгаш одамларнинг соғлиғини мустаҳкамлаш мақсадида жамоат тўпланадиган жойлар, ишхоналар, мактаблар ва бошқа ўқув юртларида чекишни тақиқлашга доир беш йилга мўлжалланган компания эълон қилди. Кенгаш президиуми социалистик иттифоқ аъзолари бўлмиш ва унинг ташкилотларига кирган Югославиянинг ҳамма меҳнаткашларига, гражданларига, айниқса, ёшларга мурожаат этиб, шу умуммиллий ҳаракатга актив қўшилишга даъват қилди.

Ўтган йил меҳнатда юқори натижаларга эришганлиги учун бир қатор илғор коллективлар каби «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнатчилари ҳам КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил Байроғи билан мукофотланди ва корхона номи СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Кўргазмасидаги Бутуниттифоқ «Ҳурмат тахтаси»га ёзилди. Ўз меҳнатларига берилган бу юксак баҳодан руҳланган ишчи-хизматчилар айни кунларда янада зарбдорчасига ишламоқдалар. Улар мамлакатимиз коммунистлари ҳаётидаги улкан воқеа — Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини муносиб кутиб олиш учун зарур чораларни кўришмоқда.

СУРАТЛАРДА: бирлашмадаги иш жараёнидан лавҳалар.

М. Назаров фотолари.

Бир асар тарихи

Тошдаги достон

(Ёдгорлик қаршисидаги ўйлар)

Халқимиз дўстни, дўстликни қадимдан ардоқлаб келади. Дўст учун сўнгги бурда нонини беради. Дўстга наинки уйининг, балки қалбининг тўридан жой беради. Дўстлик мадҳи, дўст мадҳи асрлардан бери шоирлар назмида барқарор. Ўқиб тўймайсан киши.

Она шаҳримизни кезар эканмиз, ҳар қадамда дўстлик сўзига дуч келамиз. Кенг, равон кўча Халқлар дўстлиги номи билан юритилади. 1966 йил зилзиласидан ёдгор бўлиб шаҳримизнинг марказида музей қад ростлаб турибди. Унинг ҳам номи Халқлар дўстлиги.

Шаҳримизда ҳашаматли бир сарой бор. Унинг таърифи республикамиздан ҳам четга таралган. У энг табаррук инсон — Владимир Ильич Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройидир.

Саройга кираверишдаги катта майдондаги ҳайкал — ёдгорлик (ҳа, у энди чинакам ёдгорлик) олдида соатлаб тураман. Беихтиёр отахон шоиримизнинг сатрларини такрорлайман:

Сен етим эмассан,

Тинчлан жигарим...

Ёдгорликда... оддий ўзбек аёли, оддий ўзбек меҳнаткаши, унинг атрофидаги жужуқлар...

Кимсизлар сизлар ўзи, болажонларим? Рангингиз оқми, қорами? Кўзларингиз-чи? Кўкми, мовийми? Болажонларим! Сизларни Тошкентга нима олиб келди ўзи? Муштдек бошингизга уруш солган ҳадсиз уқубатларни эслай оласизми?

Кўз ўнгимда воқеалар гирдоби. Ҳайкалдаги жужуқлар жонлана бошлайди. Уларнинг кўзлари тўла изтироб, жовдирашади. Ана, қалби осмондек улкан, қуёшдек иссиқ она — Баҳрихон ая уларга қучоқ очади.

Тошкент вокзали.

Одамлар тирбанд. Ҳамманинг тилида бир гап: «Етимларни олиб келишади».

Поезд келиб тўхтади. Вагон ойналаридан ўнлаб ҳасратли нигоҳлар кўринади. Кўзларида ёш. Энтикиб йиғлашади, ўксиниб йиғлашади. Аёлларнинг юрагидан бир сўз вулқондек отилиб чиқади:

— Болам! Болаларим!

Вагон эшикларида болалар кўриниши билан оналар бағрига киришарди. Ким билсин, улар неча кун, неча тун бу иссиқ бағирни кўрмадийкин?

Шоаҳмад Шомаҳмудов, Баҳрихон Шомаҳмудова. Сизлар ҳақингизда нималар ёзилмади? Роман, ҳикоя, очерк, киноповесть. Сизнинг ҳаётингиз экранга чиқиб миллионлаб қалбларни ларзага солди.

Ўз ташвишингиз етмасмиди? Етар эди. Бир бурда қора нонни пешона тер билан топиб ейдиган одамлар учун бир кишига ҳам мурувват қилиш мушкул. Сизлар эса бир киши эмас, 14 жонни кипригингиз соясида асрадингиз.

Ўн тўртта!

Ўн тўртта тил эгаси, ўн тўртта юрт фарзанди, ўн тўртта тақдирли болалар. Оддийгина темирчи оиласида паноҳ, меҳр, ота-она муҳаббатини топган болалар.

Шоаҳмад ота, сизни ким мажбур қилди ўн тўрт гўдакни боқиб тарбиялашга! Сизни-чи, Баҳрихон ая?

Ҳеч ким мажбур қилган эмас! Сизларнинг ҳар қандай таърифлардан ҳам юқори турадиган қалбингиз, одамийлигингиз, гард қўнмаган тоза виждонингиз даъвати эди бу! Она Ватан бошига оғир кунлар тушганда, лаббай, мен хизматингдаман юртим, деб нидо берган фарзандлар бурчи эди бу!

Оилангизни кўз олдимга келтираман. Ўн тўрт миллат боласи. Сизнинг оилангиз — ўн бешинчи — Ўзбекистон. Бутун қудратли мамлакат Советлар Иттифоқи оилангизда акс этган эди. Оилангиз бепоён юртимизнинг тимсоли эди.

Ўша болалар сизлардан нима олди? Энг аввало одамзотга бўлган сўнмас меҳрнинг эгаси бўлишди. Одам боласини қадрлашни, севишни ўрганишди.

Сизлар боғбонсизлар!

Сизлар ижодкорсизлар!

Сизлар каби одамлар жамиятимиз устунидирлар!

Эй она-Ватан, сен айт!?

— Мен ўзбек ўғлиман! Қаерда бўлсам ҳам шу қуёшли юртга талпинаман. Менинг отам ҳам, онам ҳам сенсан, азиз Ватаним!

Худди шу каби гапларни қолган барча миллат болалари ҳам такрорлашади.

Ёдгорликка қараб ана шуларни ўйладим.

Ёдгорликни яратган ҳайкалтарош Д. Б. Рябичев шуларни билармиди? Биларди. Юракдан ҳис қиларди. Шунинг учун ҳам у ҳаётдаги бор ҳақиқатни тошга кўчиролган. Болалар чеҳрасидаги ёлқин худди юракларга ўтаётгандек.

Ҳайкалтарош озмунча изланмади. Озмунча тер тўкмади. Ахир ўнлаб йилларни тошга қандай муҳрлаб бўлади? Қандай қилса улуғ оиланинг тимсолини ҳайкалга кўчира олади? Фақатгина совет кишиларига хос бўлган фидойиликни, меҳрибонликни ифода эта олади? Шундай бўлиши керак эдики, ота-онанинг улуғ қалби, ҳатто касби-кори бир қарашда акс этсин.

Шундай бўлди ҳам.

Ёдгорлик дўстлик ҳақида, Ватанимиз ҳақида, юзи ёруғ одамларимиз ҳақида нурга тўла қўшиқдир.

Инсонпарварликнинг, одамийликнинг рамзи бўлиб қад ростлаб турибди у.

Ҳайкалтарош Д. Б. Рябичев шуларнинг ҳаммасини тошга битди. Меҳр билан битди.

Тошга битилган достон — икки улуғ қалб эгаси бўлган инсонлар ҳақидаги достон Тошкент самосини тўлдириб, мангу жаранглаб тураверади. Авлодларимиз эса уни ташналик билан ўқийверадилар.

Темур УБАЙДУЛЛАЕВ.

Яхши кайфият Сизга ёр бўлсин

Яна премьера

М. Горький номли Тошкент давлат академик рус драма театрида москвалик драматург Александр Галиннинг «Тонг юлдузлари» пьесаси саҳнага қўйилди.

— Ижодий коллектив муваффақиятининг сири нимада? Сабаби театр эркин равишда репертуар танлаш имкониятига эга бўлганлигида, — дейди театр бош режиссёри В. А. Гвоздков. — Бизнинг янги асаримиз рус театрининг реалистик анъаналари асосида яратилди. Мазкур асар асосида яратилган спектакль премьералари айни вақтда Москва ва Ленинград театрларида ҳам бўлиб ўтди.

«Тонг юлдузлари» спектакли Горький номли театрнинг кичик саҳнасида ҳам намойиш этилмоқда.

Шанба оқшоми

Турмуш чорраҳаларида

Бурч

Яқинда Ўзбекистон телевидениеси орқали намойиш қилинган «Саховатли паҳлавоннинг уйланиши» номли грузин фильмини кўриб бир нарсага ҳайрон қолдим. Қаранг, бутун қишлоқ бўйича турмуш қурмаган бир қиз ва бир йигит бўлади. Уларни бир-бирига қовуштириб қўйиш масаласи қарияларда катта ташвиш туғдиради. Икки ёш эса, турмуш қуришга тиш-тирноғи билан қарши. Натижада қишлоқ аҳли қарияларнинг маслаҳати билан уларнинг қўл-оёғини боғлаб тўй қилиб беради. Шундай қилиб икки тақдир қовушади.

Бир томондан қараганда, бундай воқеалар кундалик ҳаётимизда учрамаслиги мумкин. Бу фильм ҳаётдаги воқеани қабартириб кўрсатиш, яъни бадиий акс эттириш асосида тузилган. Аммо фалон ёшга етиб уйланмай юрган йигитлар, «ўтириб қолаётган» қизларнинг ҳозирги кунларда борлиги ҳақиқатдир.

Тошкент шаҳрида «Танишув уйи»нинг очилганлиги яхши иш бўлди. Лекин ҳозирча бу ташкилот мазкур муаммони ҳал қилиш имконига эга эмас. Бунинг сабаблари кўп: одоб, ибо, иффат, шармҳаё, истиҳола, номус, уят ва ҳоказо каби фазилатлар шарқ халқларига мансуб, шу жумладан ўзбекларга ҳам. Демак, турмуш қуриш истагида юрган барча ёшлар бирдек у ерга бораверади, деб бўлмайди. Бундан ташқари вақтида турмуш қурмаган қизйигитлар анчайин инжиқ бўлиб қоладилар. Уларга ҳамма ҳам ёқавермайди. Бу жуда кўп ўйланиш, ўз ҳаракатларини таҳлил этавериш, сиқилишнинг натижаси бўлса, иккинчидан, ёшларга хос кибрланиб юришнинг маҳсулидир.

Тўғри, айрим йигит-қизлар ёшлигига бориб ҳаётда номақбул иш, хато қилган бўлишлари мумкин. Шундай экан деб уларни бутунлай ёмонотлиққа чиқариш, тенги топилганда бир-биридан айнитиш инсофданми? Йўқ, албатта. Ёки бўлмаса уларнинг ота-оналари илгари қамалган ёки судланган бўлса, шуни баҳона қилиб ёшларнинг бахтига ғов бўлиш яхшими?

Тошкентлик бир қизни биламан. Ўзи келишган, кўҳликкина. Аспирантурада таҳсил олади. Ёши йигирма тўққизда. Унинг уйига ҳозирги кунда бирор киши кириб ҳолинг нима, деб сўрамайди. Сабаби: отаси қамалган, пиянисга эмиш. Қизиқ, фарзандлар нимага ота-оналар учун жавоб беришлари керак? Нима учун қариялар бу иш билан шуғулланмайдилар? Ахир отасини эмас, уни келин қилишадику! Нега энди қизнинг гўзал фазилатларини қидирмасдан отасининг беш-ўн йил олдинги хатоларини излаш керак?!

«Танҳо одам ҳаёти қанчалик таъминланганидан қатъий назар, қашшоқликдан иборатдир», — деган эди ўз вақтида А. И. Герцен. Қариялар билан гаплашганда шунга амин бўлдикки, илгарилари одамларда бир-бирларига нисбатан меҳр-оқибат, эътибор кучли бўлган. Қариялар маҳалла ташвишларини бўйинларига олганлар ва ўз вазифаларини уддалаганлар. Қисқаси «ўтириб қолган» қиз нафақат ота-онанинг, балки бутун маҳалла оқсоқолларининг, онахонларининг ташвиши бўлган. Ҳозир эса фаровон, дориломон замонда яшаётганимизни кўп гапирамиз. Лекин ҳаётни яна ҳам бекаму-кўст қилиш учун етарли иш қиляпмизми? Кўпчилик: «дом»да яшаяпмиз, «дом» одамларни бир-бирига беэътибор қилиб қўйяпти», — деган гапни айтади. Бу ноўрин гапдир. Эзгу, хайрли ишлар, одамларнинг тақдири билан қизиқиш, кишининг яхши-ёмон кунларида хабар олиш, саховатлилик билан ибрат кўрсатиш қарияларимизнинг тўғридан-тўғри ўзига боғлиқлиги барчамизга маълум-ку, ахир!

Яна бир муаммо ҳақида. Шаҳримизда маданият саройлари, клублар ва истироҳат боғлари жуда кўп. Бу яхши, лекин ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш ҳамон кўнгилдагидек эмас. Ишдан ёки ўқишдан қайтган қиз уйга қамалиб олса, йигит эса икки-уч ўртоғини топиб олиб, хилват жойни излаб қолади. Ёки у ҳам уйида бўлади. Шундай бўлгач, қандай қилиб икки ёш бир-бирига кўнгил қўяди, бир-бирининг характерини ўрганади.

Хулоса қилиб айтганда, маҳалла комитетлари раислари жойлардаги қарияларни тўплаб ушбу масала хусусида кенгашиб турсалар ва бу ҳақда матбуотда материаллар эълон қилиб турилса жуда яхши — кексалар тили билан айтганда, хайрли иш бўларди.

Аваз ҲАЙДАРОВ,
ишчи.

Ўзбекистон телевиденеесида ёш дикторлар конкурси бўлиб ўтди. Конкурс шартлари бўйича ўзбек ва рус тилларини пухта биладиган, телекамера олдида ўзини яхши тута оладиган, артистик маҳоратга эга бўлган йигит-қизлар кўрикда қатнашдилар. Бир группа ёшлар телевиденеда маҳоратини ошириш учун аниқлаб олинди.

СУРАТДА: конкурс қатнашчилари.

М. Назаров фотоси.

Жонибек ҚУВНОҚ — СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, тожик ва ўзбек тилларида ижод қилади. У «Қарз», «Дил арзи», «Ифтихор», «Роз» (тожик тилида) ва «Юрак тўлқинлари» (ўзбек тилида) номли шеърий китобларнинг муаллифидир.

АРМОН

Сочимнинг рангидан ранг оларди тун,
Тонг рангин суркабди оралаб бугун,
Бу рангдан қалбимда бир сиё тугун,
Мунча тез ўтарсан, эй умри азиз!

Ёшлик-тошқин дарё, ўтди бир зумда,
Ел ўйнаб ўтгандек нақш чизиб қумга,
Ёшлик армонлари олар зуғумга,
Мунча тез ўтарсан, эй умри азиз!

Баъзилар дунёга дунё деб келар,
Дунё жамғармоқ-чун югурар-елар,
Ундан бақо топмай оҳу воҳ қилар,
Мунча тез ўтарсан, эй умри азиз!

Баъзилар кун санаб кутарлар маош,
Уларга ҳаёт бу маош-чун талош,
Сўнгги он арз этар кўзлардаги ёш,
Мунча тез ўтарсан, эй умри азиз!
Бу ҳаёт бўлсин деб юз бора сўлим,
Гоҳида етмайди қўлимга қўлим,
Мен ахир излайман ўлимга ўлим,
Мунча тез ўтарсан, эй умри азиз!

КЎРИБ

Қуршади ғам лашкари
бир гўшада танҳо кўриб,
Менга парво қилди у,
дўстларни бепарво кўриб.
Эл аро ҳеч ким агар
номингни тилга олмаса,
Кун кўраркансан фақат
дунёни бедунё кўриб.
Қисмат аммо ҳеч қачон
нокасни ошно этмасин,
Чунки ош тошдан бўлур
нокас билан ошно кўриб.
Илму дониш ўзгаю
турмуш саводи ўзгадир,
Мен савод ўргандим ундан
хилма-хил имло кўриб.
Бу ҳаёт савдосидан
форнғ эмассан, Жонибек,
Ўрган-ўрган бир умр
ҳар бошда бир савдо кўриб.

ҚАТРАЛАР

Бир ёна баланддир, бир ёна пастдир,
Баландлик ва пастлик доим пайвастдир.
Биров гул ундирар ҳаёт боғида,
Биров гулоб ичиб масту аластдир.

●

Гоҳ ҳукм этолмайсан бу ёмон дея,
Гоҳида сичқонни миндирар туя,
Сандиққа яширниб рисқ излар куя,
Гулларга чирмашиб унар шумғия...

●

Ғўра ҳолва бўлар, бунга шубҳа йўқ,
Сабру қаноатга бу мақол йўриқ.
Лек фақат сабр ила қаноат қилсанг,
Ғўрангни чўқилаб кетар чуғурчуқ.

●

Инсон табиатнинг тожидир, тожи,
Инсонга аталган олам хирожи,
Оҳ, баъзи пайтларда бир қушча бўлиб,
Учиб юрсам дейман, бўлса иложи.

●

Тур, деса бошлиғи, эгилиб турди,
Юр, деса бошлиғи, елдек югурди.
Бошлиқ ишдан кетди, бошсиз қолди у,
Хуш омад изларди, хушомад урди.

●

Одам тумор қилар илон тишини,
Бартараф этмоқ-чун илон нишини.
Илон пўст ташлайди аммо гоҳида,
Кўриб бир кўз билан одам ишини.

Жонибек ҚУВНОҚ.

Спорт

Тошкентлик «йўлбарс»ни яккалаб қўймайлик

Руфат Рисқиев ҳақида сўнгги пайтларда матбуотда бир неча очерк ва мақолалар эълон қилинди. Уларда машҳур боксчининг соғлиғи, унга эътибор ҳақида фикр юритилганди. Унинг хизматлари ҳақида гапирганда бу собиқ спортчи нафақат республикамиз, балки Иттифоқимиз спортига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди. Лекин ўша пайтда олган жароҳатлари кейин билинди, бора-бора азобга айланди. Бунинг оқибатида эса унинг вақти нажот излаш билан ўтди.

Бундан бир неча ой муқаддам «Советский спорт» газетасида Р. Рисқиев тўғрисида каттагина мақола эълон қилинган, кейинги йиллардаги ҳаёти ҳақида батафсил сўз юритилган, унинг саломатлигига етарли эътибор берилмагани танқид қилинган эди.

Яқинда у Москвада даволаниб қайтди. Бундан кўпчилик хабардор бўлсада, унинг шу кунлардаги соғлиғи, кайфияти билан ҳурматли оқшомхонларни таништиришни лозим топдик.

— Саломатлигингиз ҳақида икки оғиз гапириб берсангиз.

— Кўриб турибсиз, анча яхшиман. Қўлларимнинг илгариги зирқираб оғришлари тўхтади. Ҳозир яхши ишлаяпти. Кўзимни ҳам даволашди. Врачларга минг раҳмат, бор тажрибаларини ишга солиб муолажа қилишди.

— Анча кун бўлдингизми, у ерда!

— Ҳаммаси бўлиб 70 кун ётдим. Мен учун атайлаб бармоқ хирургияси марказидан мутахассислар таклиф қилинди. Хуллас, нима керак бўлса ҳаммасини қилишди. «Советский спорт» газетасидаги мақола туфайли бу ерга даволанишга ётганимдан кўпчилик хабардор экан. Мени кўргани москвалик ўртоқларим, ҳамшаҳарларим, дўстларим, ҳатто ўзим яхши танимайдиган кишилар ҳар куни келиб туришди. Дунёда яхши одамлар кўплигидан кўнглим тоғдек кўтарилди. Бир неча йил қалбимни эзган тушкунлик ҳисларидан фориғ бўлдим. Кетишимда ҳам кўпчилик кузатиб қўйди.

— Уйга келсангиз ҳар доимгидек...

— Топдингиз. Уйга келсам ойим ҳам келиб ўтирган эканлар. Кўнгиллари сезибди, ўша куни келишимни. Онамнинг қучоғига отилар эканман, беихтиёр бокс тушиб юрган пайтларим эсимга тушди. Сержавқ кунлар хотирамда қайта жонланди. Она-бола анчагача бир-биримизни қўйиб юбормадик, гўё кўп йиллардан буён кўришмагандек.

Илгарилари ҳам шундай бўларди. Бир ҳафтага бирон ёққа бориб келсам ҳам бағриларидан анчагача қўйиб юбормасдилар. Кейин кўзларимга меҳр билан тикилиб: «Биринчи ўринни олдингми, ўғлим?» — деб сўрардилар. «Ҳа, ойижон, биринчи ўринни олдим». Кўнгиллари тўлиб, «Рақибингни қаттиқ урмадингми, унинг ҳам онаси бор-а?!» дердилар. Энди ўйлаб кўрсам ҳамма оналар ҳам шундай экан. У боласига ҳам, бошқага ҳам озор етишини истамас экан. Ҳозир ҳам соғлиғим ҳақида ўзимдан кўра онам кўпроқ қайғурадилар. Ўзлари эзиладилару, билдирмасликка, ҳар дамда кўнглимни кўтаришга ҳаракат қиладилар.

Машҳур боксчи билан гаплашиб ўтирибману, беихтиёр хаёлга толаман. У билан илк бор учрашган кунларни эслайман. Бу СССР халқларининг V Спартакиадаси эндигина тугаган кезлар эди. Айрим хотираларни унинг ёдига соламан. «Советский спорт» газетаси ўз саҳифаларидан Руфат Рисқиев «жанг»ларига алоҳида ўрин ажратишини, мутахассисларининг бу ёш боксчи истиқболи ҳақидаги фикрларини бирга эслаймиз. Ўша Спартакиадада Руфат тўрт марта рингга чиқиб, ҳаммасини нокаут билан якунлаганди. Яъни, тўрт «жанг» учун 36 минут вақт ажратилса, унинг шунча марта ғалаба қозонишига бор-йўғи 6 минут кифоя қилганди. Финалда РСФСР чемпиони Абрамович билан олишув эса бир минутга ҳам бормаганди.

Ҳамшаҳримиз Кубада Биринчи жаҳон чемпионатида янада улкан довруғ қозонди. У шоҳсупанинг энг юқори поғонасига кўтарилди. Ўшанда Фидель Кастро уни «Тошкентлик йўлбарс» деб атади.

1971 йилги мамлакат чемпионатида тақдир уни Европа чемпиони Владимир Тарасенковга рўпара қилди. Учрашув бошланишидан олдин мутахассислар ғалабани Тарасенкога «нақд» қилиб қўйишганди. Бироқ, уч раунд давом этган кескин олишувда Руфат ғалаба қозонди. Ва ҳамманинг оғзидан Руфатнинг таърифи тушмай қолганди.

— Учрашув тугагач рингдан зўрға тушдим. Тренерим ушлаб турмаганида йиқилишим ҳеч гап эмас эди.

Бу жумлаларни шунчаки мухлисларнинг ёдига солиш учун гапираётганим йўқ, албатта. Шундай ажойиб спортчимизга вақтида етарли аҳамият бермаганлигимиз ва ундан спортимиз равнақида фойдаланмай беғам юрганимиздан куюниб гапиряпман. Ваҳоланки, сўнгги йилларда республикамиз вакилларидан Иттифоқ миқёсида танилганлари жуда камайиб кетди. Бўлажак Қодирохунов, Шин ва Анфимовларни Рисқиевга ўхшаш катта тажрибали боксчилар тайёрламаса ким тайёрлайди, ким халқаро ареналарга олиб чиқади!

Суҳбатдошимнинг гапи хаёлимни бўлади...

— Ниятларим кўп ҳали. Фақат қўллаб-қувватлашса бўлгани.

— Даволаниб қайтганингиздан сўнг республика физкультура ва спорт Давлат комитети раҳбарларига учрашдингизми!

— Учрашдим. Пенсияга ҳужжат тайёрла, у ёғига қўлимиздан келган ёрдамни берамиз, дейишди.

СЎНГГИ СЎЗ ЎРНИДА

Ҳа, шаҳримизда, шундоққина ёнимизда мамлакатимиз спорт тарихи саҳифаларига номи ёзилган «Тошкентлик йўлбарс» — Руфат Рисқиев яшайди. Бир пайтлари, яъни Руфат бокс билан хайрлашган кезларда бокс бўйича республика давлат бош тренери Мирсолиқ Соатовга унинг ўрнини босадиган ўзбек йигити яқин орада етишиб чиқармикан, деб сўраганимда, у «Билмайман, балки кейинги асрда бўлар» деганди.

«Балки кейинги асрда». Ким билади, балки унчалик эмасдир. Лекин ҳозир энг ёмони ўша борининг ўзига ўта бефарқ қарашаётгани. Шундай Москвада унинг саломатлиги билан қизиқувчилар топилсада, неча йиллар у билан ёнма-ён яшаб, бизнинг эсимизга келмаса!! Нима, у энди керак бўлмай қолдими! Бир пайтлар уни қўлма-қўл кўтариб юрсакда, бугун унутиб юборсак! У ҳозир ишламайди [жароҳатлари тўла битиб кетмаган ҳали], пенсия ҳам олмайди. Йўқ, у пулга ҳам, буюмга ҳам зор эмас. У яхши гапга, маънавий мададга муҳтож эди. Афсуски, кутганини эшитмади.

Хайрлашиб кўчага чиқар эканмиз, яна Москвага кетишдан олдинги қиёфасини кўз олдимга келтираман: маъюс, ҳорғин ва ўйчан.

Уни яккалаб қўймайлик.

Суҳбатдош
Будур ПЎЛАТОВ.

ТОПИЛМАГА 25 АСР

Қизиқарли топилмаларни излаш учун археологлар узоқ маконларга ҳар доим ҳам бориб ўтиришларига ҳожат йўқ. Кўпинчалик бундай топилмалар оёқ остидан чиқиб қолиши мумкин.

Афинадаги муниципал кенгаш олдида ер ости гаражини бунёд этаётган ишчилар қадимий тобутларга дуч келишган. Археологларнинг хабарларига қараганда, кейинги қазиш ишлари натижасида антик қабрларда 53 та саркофаг борлиги аниқланган. Уларни эрамиздан аввалги бешинчи асрга мансублиги ҳам аниқланган. Баъзи саркофаглар тошдан, баъзилари эса металлдан ишланган. Топилмаларни ўрганиш давом этмоқда.

СЪЁМКА МАЙДОНИДАГИ ФАЛОКАТ

28 ёшли инглиз оператори Филлип Марсен ЖАРда суратга олинаётган бадиий фильмни яратиш вақтида ҳаётдан кўз юмган. У қутурган филнинг қурбони бўлган.

Қонли драма Йохенсбургдан 25 километр нарида жойлашган ғор ичида қўйилаётган эди. У ерда ҳайвон ўргатувчи бешта африкалик филларга бошчилик қилаётганди. Иш тугаётган вақтда кутилмаган воқеа рўй берди. Шарпи исмли фил ҳеч қандай сабабсиз ғорни тарк этишдан бош тортган. Ҳайвон ўргатувчилардан бири қулоқсиз жонзотни тинчлантиришга ҳаракат қилган, лекин Шарпи унга ҳамла қилган. Осонгина қўлга киритилган ғалаба филни қутуртирган. Сўнгра кўп тонналн ҳайвон суратга олаётган группа томон йўл олган. Ҳайвон ўргатувчилар ўзларига келгунларича, фил Филлип Марсенни кўтариб бор кучи ила ғорнинг деворларига урган. Қон кетаётган операторни ўша ердаги медицина ҳамширалари ҳам, Йохенсбургдан вертолётда учиб келган врачлар ҳам қутқариб қолишолмаган.

Тез орада қутурган баҳайбатни тинчлантириб темир панжара ортига ўтказишга муваффақ бўлишган.

Турфа олам

НАТИЖАДА...

Дармштат (Гассен Ери)нинг 40 ёшли истиқоматчиси полиция маҳкамасига йўлда топиб олган аёллар сумкасини олиб бориб берган. У бундай хайрли иш учун қамоққа тушишини билмасди. Топилмани топшириш вақтида протокол тузила бошланди. Шунда полиция ходимларидан бири бу кишини қаердадир кўргандек бўлган. Полициячи уни синчковлик билан текширишга қарор қилган. Натижада Дармштат прокуратураси бу кишини анчадан буён излаётганлиги маълум бўлган. Улар «халоскорни» тезда қўлга олиш ҳақида ҳукм чиқаришган. Бу 40 ёшли киши йўлда рўй берган ходисанинг сабабчиси эканлиги аниқланган. Шунингдек, у ана шу ҳодиса учун жарима тўлашдан бош тортган экан. Топилган сумкани қабул қилиб олиш «маросими»дан сўнг «халаскор» қамоқ камерасига юборилган.

Душанба — 11 апрель

● MT I

7.00 «120 минут». 9.05 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси («Ленфильм») 7-серия. 10.30 Янгиликлар. 10.40 «Бахтли дарбадар аёл». Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси (Италия). 1 ва 2-сериялар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 Фашистлар концлагерлари тутқунлари озодлиги халқаро кунига. «Қарағайлар ёнарди, ловуллаб ёнарди». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 16.50 Москва халқ чолғу оркестрининг концерти. 17.20 «Объектив». 18.00 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. Тарих саҳифалари. 18.30 «Олтин шайба» клубининг соврини учун. 19.15 «СССРда ихтиро қилинган». 20.00 Футбол шарҳи. 20.30 «Театр одами». К. Станиславскийнинг сафдоши, театр администратори Ф. Н. Михальский ҳақида. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори» 22.15 «Бахтли дарбадар аёл» Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 23.45 «Дунё воқеалари». 23.55 М. Минцаев куйлайди.

● MT II

9.00 Эрталабки гимнастика.

* * *

Ўқув программаси

9.15 «Юлдузли осмон жумбоқлари» туркумидан илмий-оммабоп фильмлар. 9.35, 10.35 Н. В. Гоголь. «Ўлик жонлар». 8-синф. 10.05 Рус тили. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 11.35, 12.35 Совет адабиётида В. И. Ленин образи. 10-синф. 12.05 Табиатнинг танланган асарлари.

* * *

13.05 Футбол шарҳи. 13.35 «Шаҳарлар ва йиллар». Телевизион ҳужжатли фильмлар 14.10 Янгиликлар. 14.20 «Аччиқ шувоқ ўти». Бадиий фильм, субтитр билан.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 19.45 «Халқаро панорама». 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.50 Баскетбол. СССР чемпионати. Хотин-қизлар. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Мавжуд шароитга кўра». Ўсмирлар орасида тартиб бузиш ҳолларининг олдини олиш ҳақида. 23.00 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув (такрор.). 23.30 Янгиликлар.

● ЎзТВ

16.15 Болалар учун фильм. «Ҳамма палубага». 17.30 Ботаника. 18.00 Янгиликлар. 18.15 Ҳужжатли фильмлар программаси. 19.00 «Объективда қайта қуриш». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Фан уфқлари». Ғўзанинг янги истиқболли навларини яратиш муаммолари. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Доира оҳангида». Музикали программа. 21.20 «Инсон омили». Ҳужжатли фильм. 21.30 Москва. «Время». 20.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Телевизион новеллалар театри. 23.15 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 23.30 «Қарағайлар, космос ва компьютер». Ҳужжатли фильм. 23.50 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Оҳангларда қалб ҳарорати». 21.00 «Шаҳар юмушлари ва муаммолари».

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Роппа-роса соат 22.15 да». 23.15 «Қирғизтелефильм» премьераси. «Умрнинг икки йили».

Сешанба — 12 апрель

КОСМОНАВТИКА КУНИ

● MT I

7.00 «120 минут». 9.05 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 7 ва 8-сериялар. 11.30 Янгиликлар. 11.40 «Бахтли дарбадар аёл». Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 13.15 «Олтин шайба» клубининг соврини учун.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 М. В. Ломоносов номли МДУ пианиночилари чалади. 16.45 Томск телевидение студиясининг программаси. 17.20 «Салом, музика!». 18.00 Мультипликацияда «фантастика». 18.40 «Инсон. Ер. Коинот». 19.40 «Дунё воқеалари». 20.00 «Ўзга сайёраликлар кемаси». Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 7-серия. 23.40 «Дунё воқеалари». 23.50 «Тува қўшиқлари». Фильм-концерт премьераси («Экран»).

● MT II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Юлдузли осмон жумбоқлари» туркумидан илмий-оммабоп фильмлар. 9.35, 10.35 География. 10.05 Француз тили. 11.05 Табиат устахонаси ва биз. 11.35, 12.35 Музика. 1-синф, 11.55 «Янги квартира биографияси». Илмий-оммабоп фильм. 12.05 Француз тили. 12.55 «Инсон учун». Телевизион ҳужжатли фильмлар. 13.40 Туркманистон ССР санъат усталари иштирокида фильм-концерт (Ашхобод). 14.10 Янгиликлар. 14.20 Киноафиша.

18.35 Янгиликлар. 18.45 Ритмик гимнастика. 19.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.00 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Жанубий Африка Республикасининг коммунистлари». Ҳужжатли фильм. 21.20 З. Кодаи. Виолончель ва фортепьяно учун сонатина. 21.30 «Время» 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Она қалби». 23.30 Янгиликлар.

● ЎзТВ

16.15 Болалар учун фильм. 17.30 Рус адабиёти. А. П. Чехов. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Учар гилам», «Мушук коинотда». Мультфильмлар. 18.30 «Фан ва дин». 19.00 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. «Бошланғич партия ташкилотининг тажриба ва муаммолари». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Мактаб ўқувчилари учун. «Ассалом космос!». 20.30 «Ахборот». 20.50 СССР халқ артисти Малика Қаландарова рақсга тушади. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Хива вақти билан роппа-роса соат еттида». 22.45 Космонавтика кунига «Галактика фарзандлари». 23.50 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.25 «Меҳрибон одамлар орасида». Бадиий фильм. 19.45 «Бизни болалар боғчаси кутиб олади». 20.55 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Мардлик —мангулик» программасининг почтасидан.

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Космонавтика кунига,

Чоршанба — 13 апрель

● MT I

7.00 «120 минут» 9.05 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 8 ва 9-сериялар. 11.15 Янгиликлар. 11.25 «Саёҳатчилар клуби». 12.25 «Салом, музика!».

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 «Замондошимиз портрети». Ҳужжатли фильмлар: 17.10 Фан: назария, тажриба, практика. 17.40 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.25 «Уйча». Мультфильм. 18.50 «Оппоқ тоғлар этагидаги уй». 19.10 «Бурчимиз». 19.40 «Дунё воқеалари». 20.00 Экран усталари. Лучко. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 8-серия. 23.20 «Дунё воқеалари».

● MT II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Юлдузли осмон жумбоқлари» туркумидан илмий-оммабоп фильмлар. 9.35, 10.35 Жамиятшунослик 10-синф. 10.05 Немис тили. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 11.35, 12.35 Тарих. 9-синф. 12.05 Немис тили.

* * *

13.05 «Бургутнинг сўнгги йили». Бадиий фильм. 14.30 «Қизиқишларинг олами». 15.00 Янгиликлар. 15.10 «Ҳаётнинг қирғоғи». (Одесса киностудияси). 1-серия.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 Г. Г. Нейгауз туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган тантанали кеча. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Музикали киоск». 21.15 «Агар соғлом бўлай десанг». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 РСФСР халқ артисти Э. Грач чалади (скрипка). 22.30 Футбол. СССР кубоги. 1/4 финал. «Торпедо» (Москва)— «Спартак». 2-тайм. Футбол тугагач (23.20) — Янгиликлар.

● ЎзТВ

16.15 «Қитмир ари». Телефильм. 16.45 ЎзССР тарихи. 17.15 «Мезень поморьеси». Телефильм. 17.30 Химия. 18.00 Янгиликлар. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Пионерлар мамлакатида». 19.00 «Бердақ ҳақида сўз». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Турмуш муаммолари — маҳаллий Советларининг иши». 20.30 «Ахборот». 20.50 ЎзССР Давлат телерадиоси мақомчилар ансамблининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 ЎзССР халқ артисти О. Худойшукуров куйлайди. 23.15 «Инсон қалби ҳақида қисса». Бадиий фильм. 1-серия. 00.10 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.25 «Қариндошлик». Телефильм. 20.05 «Тошкентнинг истиқболи». (рус.). 20.55 «Беш йиллик: ишлар ва одамлар».

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Қандай бахтли бўлиш мумкин». Бадиий фильм (рус.).

Пайшанба — 14 апрель

● MT I

7.00 «120 минут». 9.05 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 9 ва 10-сериялар. 11.15 Янгиликлар. 11.25 «Мўъжизасиз мўъжизалар». 12.25 Д. Шостакович. 4-симфония.

* * *

15.55 Янгиликлар. 16.05 «Қайта қуриш прожектори». 16.15 «Агросаноат ишлари ва ташвишлари». Телевизион ҳужжатли фильмлар премьераси. 16.55 Болалар учун фильм. «Эгарда маҳкам ўтир». 18.00 «Музикали хазина». Г. Берлиоз. «Гарольд Италияда». 18.50 «Менинг ойим ким?». Подмосковьедаги болалар уйларининг тарбиявий ишлари ва тарбиячилари ҳақида телеочерк. 19.25 «Дунё воқеалари». 19.45 Талабларингизга биноан учрашув. СССР халқ артисти Е. Светланов. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 9-серия. 23.20 «Дунё воқеалари». 23.30 Фидойи шахслар. «РАФ: бир йил ўтгач».

● MT II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Об-ҳавонинг ўзгариши». Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 А. А. Фадеев. 10.05 Испан тили. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Тарих. 11.35, 12.35 Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 9-синф. 12.05 Испан тили.

13.05 «Ергача таъзим қил!». Бадиий фильм. 14.20 «Очиқ ҳаводаги рақслар». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 14.50 Янгиликлар. 15.00 О. Шаров чалади. 15.20 «Ҳаётнинг қирғоғи». 2-серия.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 П. И. Чайковский номли халқаро конкурс лауреатлари. 19.30 «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Ритмик гимнастика. 21.15 «Агар соғлом бўлай десанг». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Хоккей. СССР чемпионати. (22.55) —Янгиликлар.

● ЎзТВ

16.15 «Яшил ўрмонзор сири». Бадиий фильм. 17.30 ЎзССР тарихи. Ўзбекистон ССРнинг ташкил топиши. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Биринчи концерт». Болалар учун фильм-концерт. 18.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 СССРда Ҳиндистон фестивали. 20.15 Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Қизлар гулдастаси». Концерт. 21.20 Долзарб вазифа. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Инсон қалби ҳақида қисса». Бадиий фильм. 2-серия. 23.30 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 23.45 «Акварель санъати». Илмий-оммабоп фильм. 00.05 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.25 «Гиёҳвандлик—оғир жиноят». 19.55 Мактаб ўқувчилари учун. «Светофор». 20.55 Реклама. 21.05 «Кескин танқид остида».

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Бизнинг устод». Ҳужжатли фильм. 23.10 Кулгибозлар клуби (рус.).

Болалар сўзлаганда

ДАРСДА

Ўқитувчи чекка партадаги қизчага мурожаат қилиб:

— Фаёзова, гаплашмай ўтир!— деди.

— Мен гаплашаётганим йўқ, опа, сақич чайнаяпман,— деди у.

КЎЧАНИ ИСИТИБ БЎЛАДИМИ?

Она ишдан қайтиб хонага кирди-да:

— Кўча совуқ экан, деразани ёп, иссин?! — деди қизига.

— Деразани ёпганим билан кўча исийдими?— ҳайрон бўлиб сўради Нигора.

СОВУҚ ҚИЛИҚ

— Ойи, эшигимиз бандини ушлаган эдим, «чип» ёпишиб қоляпти-я, нега унақа? — сўради Жамила.

— У совуқнинг қилиғи-да...

— Юз-қўлини ювиб келаётган болага совуқ шунақа қиладими?

ҲИССА

— Бобо, аввал ҳасса таянмасдингиз, нега энди тутяпсиз? —деб сўради Жамшид.

— Белимнинг қуввати кетгани учун...

— Қаёққа кетган?

— Ёшлигимни қидириб кетган.

Собит ҒАФУРОВ.

Биламан, юлдузим, ёниқ ва порлоқ,
Биламан, юлдузим, тиниқ ва қайноқ.
Биламан, умрбод чақнаб туради,
Гард юқмас номимни сақлаб туради.

Қулоққа чалинган гаплар

⊙ Бузоқнинг тилидай ерим бор! [Рўзи бобонинг гапи].

⊙ Бу нағманг билан узоққа боролмайсан! [Балетмейстернинг раққосага дегани].

⊙ Ўн тўққизнинг кети мен бўламан! [Навбатда турган кишининг тушунтириши].

⊙ Бир ойда ўн тонна металлни единг! [Завод директорининг цех бошлиғига танбеҳи].

⊙ Товуқхона билан ғаллани зудлик билан чақиртиринг! [Раиснинг секретарга топшириғи].

⊙ Олдин Каримжоннинг соғлиғига бир қадаҳ ичдим, кейин Салимжоннинг соғлиғига... Натижада ошқозон ишдан чиқди. Энди улар менинг соғлиғим учун кўтаришяпти. [Улфатнинг дийдиёси].

⊙ Ўн тийинлик чойингиздан дамлаворинг! [Чойхонадаги гап].

Сайфулла ИКРОМОВ.

Келинг, бир кулишайлик

Хандалар

ИШГА КЕЧИКИБ КЕЛИШ

Бир идоранинг директори ўз ходимидан сўради:

— Бугун эрталаб, нега ишга кечикиб келганингизни менга тушунтириб беринг-чи?..

— Мен уйдан жуда кеч... кеч чиқдим, — деди у дудуқланиб.

— Нега эртароқ йўлга чиқмадингиз?

— Ҳаммаси тўғрику-я, хўжайин, бироқ мен уйдан чиқаётганимда эртароқ бориш учун вақт жуда кеч эди-да.

ОДАМДАН СУВНИ ТОРТИБ ОЛИШ КЕРАК

Ўқитувчи бир синфда сувга чўккан кишини қандай қилиб қутқариш кераклиги ҳақида дарс ўтар эди.

— Чўккан кишини қандай қутқариш мумкин? — деб сўради ўқитувчи ўқувчилардан.

Бир ўқувчи ўрнидан туриб:

— Биринчидан, одамни сувдан тортиб олиш керак, иккинчидан одамдан сувни тортиб олиш керак, — деб жавоб берди тезда шошиб.

ТИПРАТИКОН

Кичкина типратикон чўлда адашиб қолди. Кеч киргач, у жуда қўрқди. Кета туриб у бирдан кактусга дуч келиб урилди-да, «ойижон» деб кактусни қучоқлаб олди...

Французчадан Сайдиғани МУСАЕВ таржимаси.

Редактор ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

Жума — 15 апрель

● MT I

7.00 «120 минут» 9.05 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 10-серия. 10.10 «Штрауслар оиласининг музикаси». 10.55 Янгиликлар. 11.05 Фидойи шахслар. «РАФ: бир йил ўтгач». 11.50 «В. Маяковский. Большая преснялик шоир».

* * *

15.15 Янгиликлар. 16.05 «Қайта қуриш прожектори». 16.15 «Ороллар қирғоқда туғилади». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 16.45 Пхеньян «Мансудэ» бадиий ансамблининг концерти. 17.20 Новосибирск телевидение студиясининг программаси. 18.05 «Нега ва нима учун?» Болалар учун кўрсатув. 18.35 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. Назария масалалари. 19.05 «Экран» ижодий уюшмасининг мультфильмлари: «Самолётча», «Сут Нептун». 19.25 «Дунё воқеалари». 19.45 «Қайта қуриш. муаммолар ва ечимлар». «СССРда кооперация тўғрисида». СССР Қонуни лойиҳасини муҳокама қиламиз». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 10-серия. 23.20 «Дунё воқеалари». 23.30 «Ёмғир куйи». Эстрада программаси.

● MT II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Турна ноласи». Илмий-оммабоп фильм («ЛНФ»). 9.35, 10.35 М. М. Пришвин. «Қуёш омборхонаси». 5-синф. 10.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 Антарктиданинг замонавий тадқиқотлари. 11.35, 12.35 В. П. Катаев. «Полк ўғли». 4-синф. 12.05 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

* * *

13.05 «Кимлигимизни билиб қўй». Бадиий фильм («Қозоқфильм»). 14.30 «...Мен ҳам ўз изимни қолдираман». Шоир А. Тўқай ҳаёти ва ижоди ҳақида телевизион ҳужжатли фильм («Экран»). 15.15 Янгиликлар. 15.25 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Ҳаётнинг қирғоғи». 3-серия.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 «Олмос қирралари». Ҳужжатли фильм премьераси («Леннаучфильм»). 19.00 Санъат усталарининг концерти. 20.15 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.30 «Саёҳатчилар клуби». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Ҳужжатли фильмлар экрани. Саратов область Пугачёв райони хўжаликларида қайта қуришнинг бориши ҳақида фильм. 23.10 Янгиликлар.

● ЎзТВ

16.15 «Етти тепаликда». Ҳужжатли фильм. 16.45 Физика. Электролитларда электр токи. 17.15 «Кўчманчи қушлар учиб келмоқда». Телефильм. 17.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. Шартли командалар. Туркум процесслар. 18.00 Янгиликлар. 18.35 «Социалистик турмуш тарзи». Хоразм областидан кўрсатув. 19.00 «Оқ бўталоқ». Мультфильм. 19.15 «Комсомол прожектори». Ёшлар ўртасида кадрлар қўнимсизлигининг сабаблари. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Агросаноат ва Озиқ-овқат программаси». Республика боғбонлари ва сабзавоткорларининг долзарб вазифалари. 20.15 «Маскан». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Мусиқа истиқболи эгалари». М. Ашрафий номли Тошкент давлат консерваторияси студентлар халқ чолғу оркестрининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Иммун тўсиқ». Илмий-оммабоп фильм. 22.30 «Инсон ва қонун». 23.50 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.25 «Эзгулик». Бадиий фильм. (М. Горький номли киностудия). 20.50 «Карпатлар баҳорда». Телефильм. 21.00 Ленинча коммунистик шанбалигига. «Буюк почин анъаналарига садоқат».

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Қонуний никоҳ». Бадиий фильм (рус.).

Шанба — 16 апрель

БУТУНИТТИФОҚ КОММУНИСТИК ШАНБАЛИГИ

● MT I

7.00 «120 минут». 9.05 Арманистон Давлат телерадиосининг камер хори ижро этади. Еревандан кўрсатилади. 9.30 «Н. П. Горбунов. Биографиясига чизгилар». «Улар биринчилардан эдилар» туркумидан ҳужжатли фильм. 9.40 «Нега ва нима учун?» Болалар учун кўрсатув. 10.10 В. Серов. «Офтоб шуъласидаги қиз». Бир картина тарихи. 10.50 СССРда Ҳиндистон фестивали. 11.30 Р. Шуман. Фортепьяно, икки скрипка; альт ҳамда виолончель учун ми-бемоль мажор квинтети. 44-асар. 12.05 «Ҳайвонот оламида». 13.05 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун» Воронеждаги туғруқхоналарнинг муаммолари ҳақида. 13.15 «Дунё воқеалари». 13.35 Шеърият лаҳзалари. 14.00 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. «Аслини олганда». Норильск, Чита ва Свердловск областларидаги рангли металлургия корхоналари партия комитетларининг социал юмушлари ҳақида. 15.30 Шанбалик кундалиги. 15.40 Халқаро ҳаёт редакцияси намойиш этади: «Европа —она масканимиз». «Европанинг шимолида. Норвег оҳанглари». Хавфсизликни мустаҳкамлаш ҳақида, Совет — Норвегия ҳамкорлигини ривожлантириш ҳақида. «Гетто — Ғазо». Ҳужжатли фильм (Швеция). Фаластин халқининг муаммолари ҳақида. 16.50 «Мультипликацияда фантастика». «Казаклар ўзга сайёрадан келганларни қандай кутиб олишди». 17.10 «Замондошларимиз». «Менинг ишим». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Мосфильм»). 19.25 А. Г. Новиков асарларидан концерт. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Шанба оқшомида. «Қўғирчоқ театри олами». 3-кўрсатув. 23.05 «Нигоҳ». Тунги информацион-музикали программа.

● MT II

8.30 Эрталабки гимнастика.

«ТАФАККУР» ПРОГРАММАСИ

8.45 «Студия намойиш этади...» «София Киевская». «Маърифат қирралари» туркумидан (Киев). 9.30 Ҳамоҳанглик: Марк Твен. И. Ильф ва Е. Петров. 11.10 Онкология проблемаларига бағишланган Совет — Америка телеконференцияси. Кўрсатувни РСФСРда хизмат кўрсатган врач Ю. В. Белянчикова олиб боради. 12.10 Компьютер билан диалог. 13.00 Сенинг ленинча кутубхонанг. В. И. Ленин. «Буюк почин». 13.40 «Йил фасллари». Апрель. 14.45 «Инсон. Ер. Коинот». Кўрсатувни В. И. Севостьянов олиб боради.

* * *

15.45 «Олеся». Бадиий фильм, субтитр билан (А. Довженко номли киностудия). 17.05 «Аншлаг? Аншлаг!». Тележурнал. 18.20 «Вильния» халқ қишлоқ капелласи ижро этади (Вильнюс). 18.30 «Шарқий Сибирь». Киножурнал.

«ТАФАККУР» ПРОГРАММАСИ

18.45 К. Ваншенкин. «Ўзлигингни излаб». 3-кўрсатув. 19,45 «Истиқбол». Телекўрсатув. ЧССР телевидениесининг илмий-ўқув программалари. Кўрсатувни ЧССР телевидениесининг мухбири В. Лабуда олиб боради. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 От спорти бўйича халқаро мусобақалар. Англиядан кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Музикали портрет. Денеш Куйяш (ВХР телевидениеси). 23.00 «Ташвишли якшанба». Бадиий фильм («Мосфильм»). 00.25 Янгиликлар.

● ЎзТВ

8.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа. 9.30 Ҳужжатли фильмлар программаси. 10.50 «Дўстларимиз тароналари». Концерт. 11.20 Мультфильм. 11.40 «Бугун — Ленинча коммунистик шанбалиги». «Октябрь революцияси» номли заводдан репортаж. 12.00 «Китоб дўстлари». Телевизион альманах. 12.40 «Бўстон». Тележурнал (такрор). 13.45 Шанбалик кундалиги. 14.05 «Мандат». Бадиий фильм («Ленфильм»). 15.35 «Замандас». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун программа (қозоқ тилида). 16.35 Спорт программаси: «Ўзбекистон спорти». 2. ЎзССР Министрлар Советининг соврини учун от спорти бўйича мусобақалар (рус.). 17.30 «Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак».

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Ўсмирлар учун «Тенгдошлар». 18.50 «Қушми ёки ҳайвон». Мультфильм. 19.00 «Ота-оналар университети». Ленин оилада бола тарбияси ҳақида. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.50 «Ахборот» танқид қилади...» 20.00 «Тил —маданият кўзгуси». Ўзбек тилининг пайдо бўлиши. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ленинча коммунистик шанбаликка бағишланган концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Экранимизда биринчи марта. «Рақиблар». Бадиий фильм («Ленфильм»). 23.30 «Кумушағал воқеаси». Телефильм. 23.50 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Мультфильм. 18.10 «Бугун оламда нима гап?» 18.20 Душанба шаҳар 33-ўрта мактаб бадиий ҳаваскорлик коллективининг концерти. 19.00 «Новости». 19.20 «Пярну — спорт шаҳри». Телефильм. 19.45 Объективда — қайта қуриш (рус.). 20.00 «Ахбор». 20.20 Реклама. 20.30 Дўстлик концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Қиз узатиш». Бадиий фильм. 23.45 Кўрсатувлар программаси.

Якшанба — 17 апрель

СОВЕТ ФАНИ КУНИ

● MT I

8.30 Янгиликлар. 8.45 Ритмик гимнастика. 9.30 «Рябинушка» триоси куйлайди. 9.45 «Спортлото» тиражи. 10.00 «Будильник». 10.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.30 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув. 12.00 «Даугава». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Рига). 13.00 «Музикали киоск». 13.30 «Қишлоқ янгиликлари». 14.30 Онкология проблемаларига бағишланган Совет — Америка телеконференцияси. 15.30 «Ералаш». Болалар ҳажвий киножурнали. 15.40 «Яна бир табассум». Фильм-концерт премьераси («Экран»). 16.10 «Бугун — Совет фани куни». 16.25 РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Андропов раҳбарлигидаги Давлат академик Большой театрининг духовой чолғу оркестри чалади. 16.40 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Ердаги ҳаёт». Кўп серияли телевизион илмий-оммабоп фильм (Англия). 7-фильм. 17.45 «Халқаро панорама». 18.30 «Мен индамасдан туролмайман». Кар-соқовлар нутқини ўстириш методикаси ҳақида. 19.05 М. Пятницкий номли РСФСР Давлат академик рус халқ хорининг концерти. 20.00 МТ экранида биринчи марта. «Сузувчи». Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.05 Ҳужжатли фильм. 22.30 Футбол. СССР чемпионати. «Днепр» — «Спартак». Днепропетровскдан кўрсатилади. 00.25 Янгиликлар.

● MT II

8.30 Зарядкага сафланинг!

«ТАФАККУР» ПРОГРАММАСИ

8.45 «Бугун — Совет фани куни». 8.50 «Хаёлпарастлар». Илмий-оммабоп фильм. («ЦНФ»). 9.35 Панорама: фан янгиликлари. 10.00 «Оламга саёҳат». Киноальманах. 11.00 Панорама: фан янгиликлари. 11.20 Ажойиб кишилар ҳаёти. Академик А. Н. Колмогоров. 11.50 Панорама: фан янгиликлари. 12.10 Инженерлик корпуси. Касблар ҳақида мунозара. 13.55 Фан: назария, тажриба, практика.

* * *

14.30 Мамлакат театрлари намойиш этади. «Из». Москва область драма театри фильм-спектаклининг премьераси. Автор — В. Арро. 16.20 «Жасорат кўрсатиб». Ҳужжатли фильм премьераси (Грузия илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студияси). 16.40 Телевизион музикали абонемент. Г. Г. Нейгауз ва унинг шогирдлари. 17.40 «Давлат чегараси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-фильм — «21-йилнинг сокин ёзи» («Беларусьфильм»). 1 ва 2-сериялар. 19.55 Реклама. 20.00 Спорт ва шахс. А. Медведь. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Бадиий гимнастика. «Советская женщина» журналининг соврини учун халқаро мусобақалар. 21.30 «Время». 22.05 «Ёзувчи ижоди саҳифалари». Юрий Герман. 23.10 И. Шварц романслари ва қўшиқлари. Ленинграддан кўрсатилади. 23.45 Янгиликлар.

● ЎзТВ

8.30 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа. 10.00 Ҳужжатли фильмлар программаси. 10.40 «Биргаликда куйлаймиз». Ғ. Қодиров. Т. Илҳомов. «Гул элтамиз доҳийга». 11.00 «Шахмат мактаби». 11.20 Мактаб ўқувчилари учун «Китоб — бизнинг дўстимиз». 12.40 Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Бой ила хизматчи». Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. 15.10 «Саломат бўлинг!» 15.40 «Совет ўт ўчириш муҳофазаси органлари — 70 ёшда». 16.25 Корейс «Лотос» бадиий халқ рақс ансамблининг концерти. 17.00 «Қайта қуриш йўлидан». «Қурувчи» уй-жой қурилиши кооперативининг иш тажрибасидан. 17.30 Реклама.

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Мультфильм. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари». 18.45 Б. Бойқобилов. «Сокин Хуросон». Адабий театр. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.50 «Бугун— Совет фани куни». 20.30 «Ахборот». 20.50 «Бизга мактуб йўллабсиз». Музикали программа. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 23.05 «Қўриқ обрўси». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»). 23.30 Кўрсатувлар програмаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

17.50 «Кўзгу». Илмий-оммабоп программа (рус.). 18.30 «Олға-88». Ишқибозлар билан учрашув. «Спартак» республика стадионидан бевосита олиб кўрсатилади. 19.30 «Бугун — Совет фани куни». Қирғизистон ССР ФА президенти Н. П. Лаверов билан суҳбат. 20.00 Эстрада концерти. «Зодчие» ансамбли — меҳмонимиз. 20.30 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. «Кўз қараш». Бадиий-публицистик программа. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Нейлон арча». Бадиий фильм. (рус.).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р. — 08651. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 2077. Тиражи — 107820. 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.